

Letošnjo zimsko sezono se smučarji in žičničarji glede snega ne morejo pritoževati. Povsod na Gorenjskem, kjer so žičnice, ga je dovolj. Bomo torej to »turiščno zimsko« (poslovno) uspešno sklenili? — A. Ž. Foto: F. Perdan

Leto XXX. Številka 4

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja CP Glas Kranj. Glavni urednik Igor Slavec — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

Kranj, torek, 18. 1. 1977

Cena: 3 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Socialistično samoupravljanje in neuvrščena politika

Seminar ZSMJ in nacionalnih mladinskih komitejev nordijskih dežel v Kranju

KRANJ — Včeraj dopoldne se je v Kranju začel seminar Zveze socialistične mladine Jugoslavije in nacionalnih mladinskih komitejev nordijskih dežel Danske, Finske, Islandije, Norveške in Švedske o jugoslovanskih pogledih in izkušnjah pri razvijanju socialističnega samoupravljanja ter o izmenjavi pogledov na to problematiko v svetu. Na seminarju sodelujejo po štirje predstavniki nordijskih dežel in po dva predstavnika Zveze socialistične mladine iz vsake republike, eden iz vsake pokrajine ter delegati predsedstva Zveze socialistične mladine Jugoslavije.

Po včerajšnji otvoritvi seminarja je imel uvodno predavanje o Razvoju, izkušnjah in praksi socialističnega samoupravljanja v Jugoslaviji profesor fakultete za politične vede v Beogradu Jovan Marjanović. Jutri pa bo na programu drugo predavanje in sicer o Zgodovinskih pogojenosti in soodvisnosti samoupravljanja in neuvrščene politike SFRJ. Govoril bo podsekretar v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve Novak Pribečević.

Jutri popoldne bodo gostje iz nordijskih dežel obiskali tudi

kranjsko občinsko skupščino, v petek dopoldne pa Iskrino temeljno organizacijo združenega dela ATC Labore. Pogovarjali pa se bodo tudi s predstavniki regionalne zdravstvene skupnosti. Popoldne v petek pa bodo imeli

izlet na Bled in v Begunje. Seminar v Kranju se bo tako končal v petek, 21. januarja. V soboto pa bodo še pogovori v republiški skupščini in v republiški konferenci socialistične zveze.

A. Ž.

Vpliv zavarovancev

Izvršna odbora občinskih konferenc SZDL Radovljica in Jesenice sta razpravljala o novi organizaciji gorenjskega zavarovalstva — Konferenca delegacij za promet in kmetijstvo skupni za obe občini

Jesenice — V četrtek, 13. januarja, sta se na Jesenicah sestala izvršna odbora občinskih konferenc SZDL Radovljica in Jesenice in razpravljala o novi organiziranosti gorenjskega zavarovalstva.

Na Gorenjskem se je razmeroma zelo hitro začela ustavna preobrazba zavarovalstva, samoupravni sporazum o ustanovitvi gorenjske območne zavarovalne skupnosti Triglav pa velja od 1. januarja letos. Zavarovalna skupnost ustanovljajo družbenopolitične organizacije, organizacije združenega dela in občani, zavarovanci pa se združujejo zaradi vzajemnosti in solidarnosti tako, da poslej sami gospodarijo s sredstvi. Dohodkovna soodvisnost bo zatorej odslej prisotna tudi v zavarovalstvu, zavarovanci, združeni po nevarnostih tveganj po posameznih področjih pa bodo samoupravno odločali o dohodku. Ustanovili bodo pet rizičnih skupnosti, v katerih bodo delegati upravljali, se dogovarjali in sporazumevali. Do združitve dveh slovenskih zavarovalnic, Save in Maribora, so s sredstvi večinoma gospodarili le delavci v zavarovalstvu, denar je bil zavarovancem od tujen, saj nanj niso imeli nikakršnega vpliva. Z oblikovanjem novih družbenoekonomskih pogojev bodo le zavarovanci, organizirani po načelu samoupravljanja, povsem odločali o razmeroma izredno visokih sredstvih, ki se zbirajo v okviru zavarovalstva.

Po občinah bodo ustanovili konference delegatov in sicer za vseh pet rizičnih skupnosti bodisi za eno ali več občin skupaj. Organizirali se bodo tako, da bodo zavarovanci lahko kar najbolje in najbolj uspešno uveljavljali svoje želje in interese

ter upravljali s sredstvi. Člani izvršnih odborov obeh občin so menili, da bi bilo najbolj primerno, ko bi konference delegacij za rizični skupnosti kmetijstva in prometa delovali za obe občini, medtem ko bodo za ta področja ustanovili skupne konference delegacij tudi v občinah Kranj, Škofja Loka in Tržič. Vsaka rizična skupnost se bo samoupravno organizirala ter ustanovila več organov, zaradi usklajevanja skupnih in različnih interesov pa je ustanovljena še skupnost temeljne rizične skupnosti, imenovana območna skupnost, ki ima sedež v Kranju. Zavarovalna skupnost Triglav pa združuje vse rizične skupnosti Slovenije.

Člani izvršnih odborov so poudarili pomen primernega kadrovanja in sestave konferenc delegacij, ob tem pa bodo morale sodelovati kadrovske komisije v okviru Socialistične zveze. Območno skupnost v Kranju čaka vrsta dodatnih nalog in obveznosti, tudi jeseniški delovni kolektiv bo bolj obremenjen, vendar se bo jeseniška skupnost morala razširiti tudi na radovljiško občino. S službami v Radovljici bi svojo dejavnost nedvomno izredno približali tudi radovljiškim zavarovancem, zato so se člani obeh izvršnih odborov zavzemali za čimprejšnjo ustanovitev in organizacijo servisa v Radovljici.

O samoupravnem sporazumu in o novem organiziranju gorenjskega zavarovalstva bodo v prihodnje razpravljale vse gorenjske krajevne in druge skupnosti, občinski konference SZDL obeh občin pa bosta sodelovali pri teh razpravah in se zavzemali za dosledno preobrazbo zavarovalstva po načelih ustave in zakona o združenem delu.

D. S.

Izredna skrb kmetijstvu v kranjski občini

Kranj — V kranjski občini so v zadnjih letih, predvsem pa v minulem letu, posvečali izredno skrb kmetijski proizvodnji. Zaradi naravnih pogojev je kmetijska proizvodnja v občini usmerjena predvsem v živinorejo, v poljedelstvu pa v proizvodnjo krompirja in zelenjave. Tako so glavni kmetijski proizvodi v občini mleko, goveje meso in krompir.

Proizvodnja teh treh pridelkov je lani že pokrila potrebe v občini. Tako je bila proizvodnja mleka za približno 50 odstotkov večja od potreb v občini, proizvodnja krompirja pa je bila za blizu 90 odstotkov večja. V primerjavi z leti nazaj se tako na tem področju kažejo izredni rezultati. Le-ti pa so plod spremenjene kreditne politike, beneficirane obrestne mere in spremenjene občinske davčne politike.

Lani je bilo v občini preusmerjenih že 698 kmetij. V večini le-teh gre za kombinirano proizvodnjo: mleko, živina, krompir. Sedem kmetij pa je usmerjenih v tako imenovano specializirano proizvodnjo mleka. Letos bodo z novimi vlaganji v preusmerjanje zasebnih kmetij v občini nadaljevali. Tako računajo, da se bo najkasneje v dveh letih preusmerilo še okrog 150 kmetij.

Dosedanja investicijska vlaganja v modernizacijo in preusmeritve niso bila majhna. Vrednost le-teh je do konca minulega leta znašala prek 20,2 milijona dinarjev. Od tega so kmetovalci vložili sami okrog 11,6 milijona dinarjev ali blizu 58 odstotkov, krediti Ljubljanske banke, hranilno-kreditnih služb zadrug in republiške razvojne skupnosti pa so znašali okrog 8,5 milijona dinarjev oziroma nekaj več kot 42 odstotkov celotne vrednosti.

Da sta bila preusmerjanje in modernizacija kmetij tako hitra, je kot rečeno precej pripomogla tudi občinska davčna politika 626 kmetovalcem, ki so se odločili za preusmeritev kmetij, je bilo lani v kranjski občini na primer priznanih skoraj 1,8 milijona dinarjev davčnih olajšav. Drugače povedano, vsak kmetovalec, ki se je odločil za preusmeritev kmetije, je dobil davčno olajšavo. Poleg davčnih olajšav pa pokriva sklad za pospeševanje zasebne kmetijske proizvodnje tudi del obrestne mere pri najetih kreditih zasebnih kmetovalcev. Ta znesek je lani znašal dobrih 567.000 dinarjev. Tako je vsak kmetovalec plačeval le 3-odstotne obresti od najetih kreditov. Razen tega daje denar tudi pospeševalni službi, regresira nakup plemenske živine, semenskega krompirja in daje štípendije kmečkim fantom in dekletom za nadaljevanje šolanja v kmetijskih šolah.

Nazadnje za primerjavo še povejmo, da je v nekaj letih, predvsem pa lani, občinska skupščina vračala kmetovalcem v obliki olajšav, beneficirane obrestne mere, sofinanciranje pospeševalne službe in regresov okrog dve tretjini sredstev, ki bi jih po zakonskih predpisih lahko pretila tudi v dohodek občinskega proračuna. To pa niso majhna sredstva, ki pa so se usmerjena v kmetijstvo zares dobro obrestovala. Tako načrtana pa bo kmetijska politika v občini tudi v prihodnje.

A. Zalar

Priznanja za delo na potresnem območju

ŠKOFJA LOKA — Ob obnovitvi potresnega področja, predvsem v Posočju, je izdatno pomagala tudi lesna industrija Jelovica Škofja Loka. Nalogo je delovna organizacija opravila uspešno, ob tem pa so ji pomagale delovne organizacije s prevzemom kooperantskih del in tudi z drugimi oblikami pomoči. Izkazali so se delavci, šole in družbenopolitične organizacije, ki so s pravočasno sprejetimi ukrepi omogočile pravočasno in

uspešno montažo stanovanjske gradnje Jelovice.

Ob zaključku del je delavski svet delovne organizacije Jelovice sprejel sklep, da se za uspešno delo pri izgradnji stanovanjskih hiš podelijo najbolj prizadevnim plakete in priznanja. Delovna organizacija bo zato organizirala zaključno slovesnost v četrtek, 20. januarja, v Galeriji na Loškem gradu. V kulturnem programu bo sodeloval oktet Jelovica.

D. S.

SEZONSKO ZNIŽANJE

ženske, moške in otroške konfekcije, pletenin, srajc, usnjene galanterije

do 50%

v veleblagovnici GLOBUS, blagovnici KOKRA Kranj, v prodajalnah KOKRA na Jesenicah in SLON Žiri

Naročnik:

SZDL

o štipendiranju

O razmerah na področju štipendiranja v naši republiki je pred kratkim razpravljala tudi izvršni odbor predsedstva RK SZDL Slovenije. Med sklepi, ki jih je sprejel, so tudi, da je treba zaostale štipendije učencem in študentom, ki se brez tega ne morejo šolati, takoj izplačati. Glede na težave sedanega prelivanja solidarnostnih sredstev, pa naj skupna komisija podpisnic pripravi nov predlog prelivanja sredstev, razen tega pa naj zbor podpisnikov sporazuma takoj prične s postopkom za spremembo določil dogovora, ki so se pokazala kot neustrezna.

Več premoga

Lani smo v Jugoslaviji nakopali skoraj 37 milijonov ton lignita ter rjavega in črnega premoga. V primerjavi z letom prej je količina nakopanega premoga večja za 4 odstotke. Glede na kalorično vrednost pa se proizvodnja ni povečala več kot za 2,7 odstotka. To pomeni, da med premogi prevladuje lignit, medtem ko stagnira ali celo upada proizvodnja črnega in rjavega premoga. Rudniške zaloge niso več velike, tako da ne morejo biti zadostna osnova za delo termoelektrarn.

Lanska proizvodnja

Ceprav smo v Sloveniji načrtovali, da naj bi se lanska industrijska proizvodnja povečala za 6 odstotkov, pa je bilo že v lanskem prvem polovici leta čutili močno nazadovanje; kljub temu pa je bila lanska industrijska proizvodnja v Sloveniji višja kot leto poprej za 2,3 odstotka. K temu je predvsem pripomogla uspešna decembrska proizvodnja, ki je bila kar za 8,7 odstotka večja od decembra 1975. Lanska rast industrijske proizvodnje kljub zastojem torej pomeni uspeh: treba pa je povedati, da je bila najnižja v državi, sodi pa tudi med najnižje rasti v povojnem obdobju. Industrijska proizvodnja v Jugoslaviji pa je lani narasla v primerjavi z letom prej za 3,4 odstotka.

Koliko za stanarine?

Resolucija o letošnjem družbenoekonomskem razvoju Slovenije predvideva, da se lahko stanarine podražijo do 30 odstotkov, podražitev pa je že podprl tudi izvršni odbor zveze stanovanskih skupnosti Slovenije. Občinske skupščine naj s podražitvami ne bi odlašale, tako da bi nove stanarine veljale že od 1. marca. Predlagano je tudi, da se sedanja lestvica subvencioniranih stanarin dopolni, merila pa naj bi izdelali v občinah.

Celjani za samoprispevek

Nedeljskega referenduma v Celju se je udeležilo od 85 do 90 odstotkov volilcev. Občani so se na tem že drugem referendumu za samoprispevek odločali za gradnjo vrtcev, šol, domov za ostarele ter zdravstvenih in kulturnih objektov.

Strokovnjaki o Sredozemlju

V Splitu bo od 31. januarja pa do 4. februarja velika konferenca predstavnikov 18 sredozemskih držav, ki bodo razpravljali o obveznostih svojih držav za uresničevanje »sredozemskega načrta« za Sredozemlje. Gre torej za vrsto ukrepov za varstvo in razumnejše izkoriščanje enega najbolj ogroženih morij na svetu.

Seja IS SR Slovenije

Slovenski izvršni svet je obravnaval več zakonskih predpisov s področja varstva in urejanja okolja, sprejel odlok o normativih za količine škodljivih snovi, ki se smejo izpuščati v zrak iz posameznih virov onesnaženja; sprejel je tudi odlok o maksimalno dovoljenih ravneh hrupa v okolju ter bivalnih prostorih. Izvršni svet je nadalje razpravljal o problematiki razvoja prometa v naši republiki, obravnavana pa sta bila tudi predloga zakonov o delavskih univerzah ter zakon o varstvu prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi.

Jesenice

Pri koordinacijskem svetu ZSMS v železarni Jesenice se te dni pripravljajo na sejo sveta, na kateri bodo pregledali in ocenili delo ter aktivnost mladih železarjev v zadnjih mesecih. Kot zdaj ugotavljajo, je lanske leto oktobrska problemska seja vnesla v uresničevanje nalog več zavzetosti in odgovornosti. Na prvi letošnji seji koordinacijskega sveta ZSMS, ki bo 20. januarja, bodo razpravljali o vseh uspehih, obenem pa bodo spregovorili o nekaterih pomanjkljivostih in napakah, ki še vedno ovirajo delo ZSMS v železarni.

J. R.

V četrtek, 13. januarja, so člani izvršnega odbora občinske konference SZDL razpravljali o družbenem dogovoru o osnovah in merilih za podeljevanje priznanih udeležencem NOV in drugih vojn, ki jih urejajo občinske skupščine s svojimi predpisi. Družbeni dogovor so člani izvršnega odbora sprejeli, na seji pa so tudi imenovali delegata občinske konference SZDL v koordinacijski odbor za ohranjanje in razvijanje tradicij NOB in spomeniškega varstvo, obravnavali predlog za odlikovanje železarja, glasila delovnega kolektiva sestavljene organizacije združenega dela železarni Jesenice ter razpravljali o nekaterih drugih vprašanjih.

V petek, 14. januarja, je bila razširjena seja predsedstva občinske konference SZDL, na kateri so razpravljali o uveljavljanju ustavne vloge in položaja SZDL v krajevni skupnosti, organiziranju proslav in drugih prireditvev ter o koledarju prireditvev za leto, o vzpostavitvi mreže za II. televizijski program v občini, o problemih Zveze kulturno prosvetnih organizacij ter o nekaterih drugih vprašanjih.

V sredo, 19. januarja, bo redna seja izvršnega sveta, na kateri bodo razpravljali o osnutku družbenega načrta razvoja občine za leto 1977, o poročilu o realizaciji programa komunalnih del za leto 1976, o osnutku pogodbe o opravljanju storitev na strojih IBM in računalniku IBM ter o osnutku odloka o spremembi odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve.

D. S.

Kranj

Na petnajsti redni seji se je včeraj, 17. januarja, sestel izvršni odbor občinske konference socialistične zveze Kranj. Obravnaval je oceno delovanja zveze komunistov in uveljavljanja ustavne vloge socialistične zveze v krajski občini in poročilo o srečanju predstavnikov krajevne skupnosti Predvor v krajevni skupnosti Dvorovi v Bosni.

Včeraj popoldne je bil tudi skupni sestanek skupine delegatov za področje gospodarstva in zbora občin republiške skupščine. Pogovorili so se o gradivu za 40. sejo zbora občin in 41. sejo zbora združenega dela republiške skupščine.

Na deveti redni seji se bo danes, 18. januarja, popoldne sestel zbor delegatov samoupravne enote za graditev stanovanj pri samoupravni stanovanjski skupnosti Kranj. Razpravljali bodo o poročilu o rezultatih izrednega razpisa za dodelitev posojil za nakup zgrajenih in neprodanih stanovanj na Planini in v poslovno-stanovanjskem objektu ob cesti JLA v Kranju.

Predsednik medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko Janez Varl je za danes popoldne sklical posvet o nekaterih odprtih vprašanjih glede nogometa v okviru posameznih telesnokulturnih skupnosti in na Gorenjskem. Posveta se bodo med drugim udeležili tudi predstavniki Gorenjske nogometne zveze.

Predsednik skupščine gorenjskih občin inž. Marko Vrančar je za četrtek, 20. januarja, sklical četrto redno sejo predsedstva. Na seji bodo med drugim razpravljali o oblikovanju stališč glede naložb v zdravstvo.

A. Z.

Radovljica

Predsedstvo občinske konference ZSMS Radovljica je pred nedavnim poslalo vsem osnovnim organizacijam ZSMS v krajevni skupnosti in delovnih organizacijah predlog akcijskega programa občinske konference ZSMS in njenih organov za letos. V predlogu programa je poudarjeno celoletno praznovanje 40-letnice prihoda tovariša Tita na čelo KPJ oziroma ZKJ in 40-letnico ustanovitve KP Slovenije. Številne prireditve pod tem naslovom so predvidene prav v mesecu mladosti. Tako naj bi takrat poleg številnih kulturnih in športnih prireditvev in tekmovanj pripravili tudi kviz tekmovanje na to temo. Po razpravi v osnovnih organizacijah ZSMS o predlogu akcijskega programa namerava predsedstvo občinske konference ZSMS v začetku februarja sklicati sejo, na kateri bodo uskladjali pripombe in sprejeli akcijski program.

Škofja Loka

V četrtek, 20. januarja, bo v prostoru občinske konference SZDL redna seja predsedstva občinske konference, na kateri bodo obravnavali predlog finančnega načrta občinske konference SZDL za letošnje leto, o organiziranosti izvršnega odbora občinske konference SZDL, o programu dela volilne komisije in sprejemu poslovnika, o osnutku programa nalog o pripravah na skupščinske volitve v letu 1978 ter o organiziranju javnih razprav o volilnih pripravah in volitvah ter o nekaterih kadrovskih vprašanjih.

V četrtek, 20. januarja, bo sestanek o ustanovitvi informativnih skupin v krajevni skupnosti. Sestanek sklicuje Socialistična zveza delovnega ljudstva Škofja Loka, udeležili pa se ga bodo predstavniki krajevni skupnosti in informacijsko-dokumentacijskega centra.

V sredo, 19. januarja, bo redna seja izvršnega odbora občinske Zveze društva prijateljev mladine, na kateri bodo razpravljali o dosedanji aktivnosti izvršnega odbora ter spregovorili o pripravah na letno skupščino občinske Zveze prijateljev mladine. Razen tega bodo razpravljali tudi o evidentiranju kandidatov za nove organe občinske zveze.

V četrtek, 20. januarja, bo redna seja občinske konference ZKS Škofja Loka, na kateri bodo razpravljali o realizaciji sklepov 5. seje CK ZKS v Škofji Loki, o poročilih komisij ter obravnavali programe dela komisij, program idejno-političnega usposabljanja ter razpravljali o rezultatih akcije tedna Komunista na temo Človek, delo, kultura. Na seji bodo sprejeli tudi finančni načrt za leto 1977.

D. S.

Tržič

Včeraj je bila v Tržiču seja upravnega odbora Folklorne skupine Karavanke, ki deluje v okviru Zveze kulturno-prosvetnih organizacij občine Tržič. Skupina je ena najdelavnejših kulturno-prosvetnih skupin v tržički občini. Na seji so razpravljali o programu dela skupine za leto 1977. Včeraj je bila na komiteju ZKS tudi seja komisije za idejna vprašanja in usposabljanje članov ZK. Komisija je razpravljala o organizaciji občinske partijske politične šole.

Danes popoldne bo na pobudo občinske konference SZDL posvet s predstavniki družbenih organizacij in društev iz tržičke občine. Na posvetovanju bodo razpravljali o pogojih delovanja družbenih organizacij in društev in o njihovem vključevanju v frontno organizirano Socialistično zvezo delovnega ljudstva. Danes bosta v Tržiču tudi seji predsedstva konference mladih delavcev pri občinski konferenci ZSMS in komisije za mednarodne odnose in sodelovanje z zamejstvom pri mladinski konferenci. Na obeh zasedanjih bo govora o letošnjih delovnih programih obeh organov.

-jk

ZZB NOV pred pomembnimi nalogami

Radovljica - Predsedstvo občinskega odbora ZZB NOV Radovljica je na seji 13. januarja razpravljalo o pripravah na letne volilne konference krajevnih organizacij ZZB NOV in o nalogah, ki jih bo morala borčevska organizacija opraviti letos. Dogovorili so se, da morajo biti smernice, ki jih bodo dali v javno razpravo, izdelane do konca januarja. Sestanek s predsedniki pa bo v prvi polovici februarja.

Med najbolj zahtevnimi nalogami

so obravnavati in reševanje vlog prošilcev za priznanje dvojnega štetja posebne delovne dobe med NOB. Predsedstvo je tudi sklenilo, da morajo biti letne volilne konference v krajevnih organizacijah ZZB NOV v marcu in aprilu, občinska konferenca pa bo septembra letos. Do takrat bodo razen kadrovske izdelali tudi vsebinska oziroma politična izhodišča za nadaljnje delo ZZB NOV v občini. Pri tem pa bodo upoštevali tudi 40-letnico prihoda

Vsa pohvala krajevnim skupnostim

Ljubljana - Sekretariat za informacije skupščine SRS je pretekli petek v pogovoru z novinarji ocenil dosedanje delovanje in uveljavljanje delegatskega sistema v krajevnih skupnostih. »Slovenija danes ne bi bila tako urbano urejena, če ne bi k temu prispevale krajevne skupnosti oz. krajski s svojim prostovoljnimi delom in s samoprispevki«, je bilo še posebej poudarjeno. Do takšnega mnenja je sekretariat prišel na osnovi analize samoupravnega razvoja krajevnih skupnosti, ki bo osrednja točka obravnave na sredinem zasedanju vseh treh zborov skupščine SRS. Seveda je v delu KS še dosti pomanjkljivosti (mnoge nimajo izdelanih statutov, pre malo se sestajajo zbori krajanov, sodelovanje in povezovanje med krajevnimi skupnostmi še ni zaživel, kot je bilo pričakovano), pa vendar so KS že močno uveljavile svoj obstoj in svoj vpliv na celotno življenje krajanov.

Krajevne skupnosti povsod tam, kjer so našle skupen jezik in skupne interese med KS, občinsko skupščino in TOZD, dobro izpolnjuje svoje programe. Delavci, ki so obenem tudi krajski KS in v KS prebijejo dober del svojega časa, vedno bolj spoznavajo dejstvo, da je KS tista osnovna celica naše družbe, v kateri vsi skupaj uresničujemo svoje potrebe in interese. Zato je že mnogo lažje dogovarjanje med KS in OZD o skupnih akcijah, pa naj gre za ustanovitev in ureditev otroškega varstva v KS, šole, izgradnjo vodovoda, ali kanalizacije, ali objektov za rekreacijo, turizem in podobno. Krajevne skupnosti, ki so jih vprašali o težavah, so navajale finančne, kadrovske in prostorske. Finančne skušajo reševati (in to uspešno!) s sodelovanjem z OZD in občinsko skupščino ter samoprispevki. Sekretariat za informacije priporoča dogovor KS, da se z »upravitelji« družbenih prostorov v KS dogovorijo za uporabo le-teh za delovanje KS in družbenopolitičnih organizacij. Kajti, tako kot šole so se tudi drugi družbeni objekti gradili s skupnimi sredstvi, pogosto s samoprispevki krajanov in niso last ne šol, ne vrtcev, ne kulturno-umetniških društev, ne športnih društev in tudi ne gasilcev in podobno. Ti objekti so jim dani le v upravljanje!

V delovanju občinske skupščine lahko ugotovimo, da je delegatski sistem prav v zboru krajevnih skupnosti v celoti zaživel. Zato bi bilo potrebno v nadaljnjem delu tega zbora in njegovega samostojnega odločanja organizirati več samostojnih zasedanj (in ne le skupna zasedanja vseh občinskih zborov), ker ima zbor krajevnih skupnosti veliko svojih »specifičnosti«, ki jih samostojno lahko rešuje le on sam!

Če smo danes mnogo pohvalnega spregovorili o delu in vlogi krajevnih skupnosti, pa moramo poudariti, da samoupravne interesne skupnosti še vedno iščejo svoja praktična izhodišča. SIS so še vedno v začetku razvoja, kar je povsem razumljivo, saj predstavljajo čisto nekaj novega v našem samoupravnem delegatskem sistemu in so začetne pomanjkljivosti opravičljive. Tu nestrpnost nima osnove. Kljub temu pa se moramo vsi skupaj zavestati, da ni več skrbnikov za dobro počutje nas delavcev. Za naše počutje skrbimo sami, svoje okolje si urejamo v skladu z rezultati svojega in združenega dela. Zato denar krajevni skupnosti ne prispeva naša delovna organizacija (OZD), temveč prispevamo ostvarjena sredstva mi sami: delavci, kmetje, upokojenci in vsi ostali zavezanici, krajski KS. V vsej tej problematiki krajevne skupnosti pa morajo najti pravo mesto tudi družbenopolitične organizacije in potrošniški sveti.

I. S.

Oživili bomo tradicije NOB

Pretekli petek se je na prvi seji sestel svet za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij in spomeniškega varstvo pri občinski konferenci SZDL Kranj. Svet ima 26 članov, ki zastopajo kar 24 različnih družbenopolitičnih in delovnih organizacij. Za predsednika sveta je bil izvoljen Slavko Malgaj, predsednik občinske konference SZDL Kranj, za njegovega namestnika Lojze Malovrh, za tajnika pa Rado Kokalj.

Za te vrste dejavnost je konferenca SZDL Kranj že imela posebno komisijo, ki pa je nekaj časa živovarila in končno tudi prenehala delovati. Zdaj si je novoustanovljeni svet zadal zelo širok delovni program. V program je vvrstil tudi ustanavljanje takšnih svetov v krajevnih skupnostih, vključevanje v delo vse mladine, društev, delovnih in družbenopolitičnih organizacij, vzpodbuditi pa želi tudi sredstva javnega obveščanja, da bo o vsem tem več napisanega, pokazanega in povedanega. Svet bo vzpodbujal k akcijam občinski odbor ZZB NOV, ZDPM, ZSMS, KS, KK SZDL, sindikat, Zavod za šolstvo, Zavod za spomeniško varstvo, Gorenjski muzej, društva, tisk, odbore vojaških enot in aktivistov OF, da bodo prenašali revolucionarne tradicije NOB na mladi rod s prireditvami kot so Kurirčkova pošta, pohod po poteh partizanske Ljubljane, Pohod po poteh enot NOV, Pohod po stezah partizanske Jelovice itd. Naj bi ne bilo v Kranju šolarja, ki ne bi poznal jame na Okroglem in junaškega zadnjega boja borcev, ki so tu padli!

Kranj tudi še nima svojega obrabtenega mesta v Srbiji. Zato si bo svet letos prizadeval, da bo do naslednjega Vlada bratstva in enotnosti v letu 1978 tudi to urejeno.

Čas je že, da se opravi kategorizacija spomenikov in spominskih obeležij na Gorenjskem. Poskrbeti bo treba tudi za strokovni kader, organizirati posebne seminarje o zgodovini NOB, štipendirati ljudi in nada-

ljevat raziskovanje predvojne zgodovine delavskega gibanja, zgodovine NOB in povojne socialistične izgradnje.

Letos se mora sistematsko urediti finansiranje dejavnosti na področju ohranjanja in razvijanja revolucionarnih tradicij in spomeniškega varstva in če bo treba, skleniti tudi samoupravni družbeni dogovor.

D. Dolenc

Priznanja krajevne skupnosti

Železniki - 14. januarja je praznovala krajevna skupnost Železniki svoj krajevni praznik. Počastili so ga s slavnostno akademijo, ob tem pa podelili vsakoletna priznanja vsem, ki so si v krajevni skupnosti prizadevali za razvoj in napredek. Priznanja so prejeli:

Zdravstvena postaja Železniki za 15-letnico obstoja in za uspešen razvoj zdravstvene službe na območju doline. Delavci Zdravstvene postaje skrbijo, da zdravstvena služba kljub nenehnim kadrovskim problemom deluje zadovoljivo, so aktivni v samoupravnih organih krajevne skupnosti in sodelujejo tudi v drugih dejavnostih. Delavsko prosvetno društvo Svoboda Železniki je bilo nagajeno za uspešen razvoj kulturne dejavnosti in za sodelovanje s samoupravnimi organi krajevne skupnosti, oddelek milice v Železniki so nagradili za dolgoletno uspešno delo na področju javne varnosti in za sodelovanje s krajevno skupnostjo. Med posamezniki so priznanja prejeli: inž. Jože Demšar, član sveta krajevne skupnosti, ker si je prizadeval za izgradnjo plavalnega bazena v Železniki, bil pobudnik za zbiranje sredstev med organizacijami združenega dela ter si prizadeval za izgradnjo drugih pomembnih objektov. Martina Sedej je aktivna prosvetna delavka v osnovni šoli Prešernove brigade v Železniki in je sodelovala pri vseh proslavah in prireditvah krajevne skupnosti. Vinko Prafar je kot delavec v čevljarji Ratitovec uspešen družbenopolitični delavec, dolgoletni član sveta krajevne skupnosti in ostalih družbenopolitičnih organizacij v krajevni skupnosti. Jaka Tratnik iz Martinj vrha je bil nagrajen za dolgoletno požrtvovalno delo v družbenopolitičnih organizacijah, v samoupravnih organih krajevne skupnosti ter za delo v organizaciji Zveze borcev.

D. S.

iz glasil delovnih organizacij

ELAN

Tako kot vedno pred novim letom so lani sredi decembra v podjetju Elan v Begunjah povabili na srečanje nekdanje, upokojene člane kolektiva. Od 88 upokojencev se jih je zbralo 45. Z delom in uspehi v minulemu letu jih je seznanil direktor Elana Adolf Vojsek. Upokojeni člani kolektiva so se potem okrepčali, izročili pa so jim tudi praktična darila.

IZUMI - TEHNIČNE IZBOLJŠAVE

Upravni odbor v podjetju Elan je na zadnji seji obravnaval vloge o izumih in tehničnih izboljšavah zaposlenih članov kolektiva. Odbor je sklenil, da se podelijo nagrade posameznikom in skupinam delavcev za dvanajst vlog oziroma izumov in tehničnih izboljšav.

ZELEZAR

KONKRETNE PRIPOMBE

JESENICE - Delavci jeseniške železarnice so na svojih zborih delavcev razpravljali o predlogih samoupravnih sporazumov o temeljnih plana razvoja samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti za obdobje od 1976 do 1980. Na teh razpravah so aktivno sodelovali tudi člani delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Delavci v jeseniški železarni so imeli izredno veliko predlogov in pripomb, tako splošnih kot tudi zelo konkretnih k planom razvoja vseh interesnih skupnosti.

NOV IZDELEK

JESENICE - V konstrukcijski delavnici železarnice so delavci izdelali podnico za električno peč za elektrojeklarno in so s tem ponovno dokazali, kaj zmorejo delavci te delavnice. Poleg vzdrževanja obratov so delavci te delavnice lani napravili za obrat nove hladne valjarne tudi 128.274 kilogramov raznih konstrukcij, s tem pa pomembno prispevali k stabilizacijskim prizadevanjem v železarni.

Inž. Vinko Golc ponovno direktor

Lesce - V soglasju z delavskimi sveti vseh temeljnih organizacij združenega dela je centralni delavski svet Tovarne verig v Lescah na zadnji seji konec decembra lani ponovno imenoval za glavnega direktorja delovne organizacije inž. Vinka Golca, ki je že doslej uspešno opravljal to dolžnost dve mandatni dobi oziroma osem let. Pod njegovim vodstvom in ob podpori družbenopolitičnih organizacij ter strokovnih sodelavcev v podjetju je ta največji kolektiv v radovljiški občini v zadnjih letih dosegel lepe poslovne uspehe. Razširili in povečali sta se proizvodna in investicijska dejavnost, izboljšal pa se je tudi družbeni standard zaposlenih.

Lani je bila Tovarna verig Lesce med najuspešnejšimi delovnimi organizacijami v radovljiški občini. Kar 40 odstotkov celotne proizvodnje so izvozili, od tega 63 odstotkov na konvertibilno tržišče. Decembra lani je znašala vrednost proizvodnje prek 43 milijonov dinarjev, kar je toliko kot so naredili 1968. leta celo leto.

Razvoj obrti

Skofja Loka - Lani so v občini začeli uresničevati družbeni dogovor o pospeševanju malega gospodarstva. Ljubljanska banka je tako odobrila investicijske kredite za ureditev delavniških prostorov in za nakup strojne opreme osim obratom družbenega in zasebnega sektorja v skupni višini 860.000 dinarjev. S pospeševanjem razvoja obrti pa bodo v občini nadaljevali tudi letos in skrbeli predvsem za razvoj uslužnostnih obrtnih dejavnosti ter za tesnejšo povezavo obrtnih dejavnosti, ki delo opravljajo na industrijski način, z organizacijami združenega dela industrijskih panog. Uslužnostna obrt, zlasti deficitarna, bo v razvojni politiki občine deležna posebne pozornosti in podpore.

V občini bodo morali poskrbeti več ustreznih lokacij za objekte in poslovne prostore. Pri tem načrtujejo posebno obrtno cono kot tudi

ustrezne prostore za uslužnostne in servisne delavnice v novih stanovanjskih naseljih in v večjih potrošniških središčih. Družbene obrtne delavnice, ki delajo v neustreznih prostorih, naj bi dobile sredstva in lokacije za potrebne novogradnje.

Ob tem pa ne bodo zanemarjali tudi kadrovske strukture zaposlenih v obrti. Kadri bodo izobraževali ter poskrbeli za boljše vključevanje mladine v obrtne poklice. Ob sodelovanju s krajevnimi in drugimi skupnostmi bodo poostri nadzor nad šušmarji in z obravnavanjem posameznih primerov poskušali doseči, da se število registriranih obrtnih delavnic poveča. Precej nalog pa bi lahko uresničili, če se bo lani ustanovljeno združenje samostojnih obrtnikov aktivno vključilo v vse akcije, ki prispevajo k razvoju obrti.

D. S.

PREUREJENA TRGOVINA V GORIČAH - Veletrgovina Živila iz Kranja je odprla v petek, 14. januarja, v združnem domu v Goričah preurejeno trgovino. Projekte za moderen trgovski lokal je izdelal inž. Ivo Vilfan, gradbena dela pa je izvajalo Obrtno podjetje Cerklje. Opremo za goriško trgovino so Živila kupila pri Alpremu iz Kamnika in v Loški tovarni hladilnikov. Goriče so imele pred tem klasično trgovino, ki je merila 30 kvadratnih metrov. Preurejena samopostrežna trgovina pa meri 49 kvadratnih metrov in ima tudi bolj urejena klasična skladišča. Modernizacija trgovine v Goričah je veljala 35 milijonov starih dinarjev, pri tem pa je pokazala dobro voljo tudi Gorenjska kmetijska zadruga Kranj - Temeljna zadruga enota Naklo, ki upravlja z goriškim združnim domom. Spomladi bo urejena tudi okolica trgovine hkrati z asfaltiranjem krajevnih cest. Živila so zato prispevala 2 stara milijona dinarjev. Predstavniki Veletrgovine Živila poudarjajo, da bo podjetje tudi v prihodnje nadaljevalo s preurejanjem klasičnih trgovin v samopostrežne, ker to prispeva k boljši preskrbi prebivalcev kranjske občine. (jk) - Foto: F. Perdan

NOVA PRODAJALNA OBUTVE V KRANJU - Trgovsko podjetje »Obuča« iz Beograda, ki je s 315 poslovalnicami eno največjih trgovinskih organizacij v državi, je odprlo včeraj, 17. januarja, na Titovem trgu 24 v Kranju novo prodajalno obutve. To je prva prodajalna obutve te trgovske organizacije na Gorenjskem in osma v Sloveniji. Nova prodajalna obutve je odprta od 7. do 19. ure in ponuja izdelke najrazličnejših čevljarških tovarn iz Slovenije in Jugoslavije. Nova prodajalna obutve je urejena v prostorih, ki so last Mire Lončarovič. Ureditev je veljala okrog 700 tisoč dinarjev, pri tem pa je »Obuča« nalezela na obilo razumevanja lastnice lokala, skupščine občine Kranj in Cicibana iz Mirna, enega največjih izdelovalcev otroške obutve in sodelavca beogradske trgovinske organizacije. (jk) - Foto: F. Perdan

Komisija za razpis individualnega poslovnega organa

Umetnokovinska obrt Kropa

ponovno razpisuje

v skladu z določili 62. člena statuta in 15. člena samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu vodilno delovno mesto

direktorja
(ni reelekcija)

Kandidat za razpisano prosto delovno mesto mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da ima višjo ali srednjo strokovno izobrazbo, kovinske, ekonomske, organizacijske ali pravne smeri
- da ima vsaj 5 let delovnih izkušenj na enakem ali podobnem delovnem mestu
- da obvlada vsaj en svetovni jezik (prednost imajo kandidati, ki obvladajo nemški jezik)
- da ima moralno politične kvalitete in da izpolnjuje pogoje določene z družbenim dogovorom o kadrovski politiki v občini Radovljica

Kandidati morajo pismene prijave poslati v 15 dneh po objavi na naslov: UKO - Umetnokovinska obrt Kropa, 64245 Kropa z oznako »Za razpisno komisijo«.

Kandidati bodo obveščeni o izidu razpisa v 15 dneh po zaključku razpisa.

Kmetijci uresničujejo plan

BLED - Republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano inž. Milovan Zidar je na seminarju Zdržne zveze Slovenije, ki je bil pretekli teden na Bledu, ocenil lansko kmetijsko proizvodnjo v Sloveniji. Le-ta je porasla za 4 odstotke. Kmetijci so prvo leto uresničevanja srednjeročnega načrta razvoja kmetijstva v Sloveniji torej zaključili uspešno, čeprav je lani kmetijsko proizvodnjo pestila precejšnja suša. Njene posledice so bile najboljčutnejše v poljedelstvu, zlasti pri koruzi, hmelju in krmi.

V Sloveniji smo lani pridelali za 45 odstotkov več sadja! Povečanje gre pripisati predvsem večjim donosom v kmečkih sadovnjakih. Načrti pri obnovi sadovnjakov pa niso bili uresničeni. Tudi vinogradniki so dosegli lani boljši pridelek kot pa leta 1975. Povečanje dolega 17 odstotkov, ki pa ga gre za razliko od sadjarjev pripisati načrti obnovi vinogradov in boljši povezavi med proizvodnjo, predelavo in trgovino. Prešetili so tudi živinorejci. Čeprav je živinoreja trpela zaradi suše, sta se pridelek mesa in mleka povečala za okrog 4 odstotke. Dogovarjanje v živinorejski poslovni skupnosti je bilo uspešno. Slovenija in tudi Jugoslavija sta med redkimi v Evropi, kjer lani kljub krizi niso dosegli padca proizvodnje. Slabša je bila le prašičereja, kjer se je prireja v primerjavi z letom 1975 zmanjšala za 3 odstotke.

Suša je najbolj udarila poljedelstvo. Pšenice smo pridelali več za 17 odstotkov in krompirja za 8 odstotkov, pridelek koruze in hmelja pa je bil za okrog 10 odstotkov manjši. Razen tega se lahko pohvalimo še z drugimi uspehi in sestavi naše kmetijske proizvodnje. Posejali smo več koruze in zmanjšali površine za pšenico in krompir. Živahnost je bila tudi proizvodnja sladkorne pese. Tudi potrošnja umetnih gnojil se je povečala in dosegla raven izpred dveh let. Predlanskim so visoke cene gnojil namreč marsikoga, predvsem pa zasebne kmete, odvrnile od intenzivnejšega gnojenja. Resneje smo se lotili melioracij, vendar še vedno ne dosegamo plana.

Kljub temu gospodarski položaj kmetijstva ni rožnat. Ostanek dohodka kmetijskih organizacij združenega dela se je zmanjšal, izgube pa povečale. Na splošno se je ekonomičnost povečala, po njenih stopinjah pa je šla tudi produktivnost. Razkorak med osebnimi dohodki v kmetijstvu na eni in v gospodarstvu na drugi strani se je sicer zmanjšal, vendar kaže tudi to deloma pripisati manj uspešnemu gospodarjenju nasploh.

Letos naj bi se kmetijska proizvodnja povečala za 3 odstotke, kar ne bo lahko. Marsikaj bo še treba zboljšati. Vrzeli so še vedno v samoupravnih odnosih, kooperaciji, združevanju dela in sredstev ter uveljavljanju dohodkovnih odnosov. Vse to je jasno zapisano v zakonu o združenem delu. Poljedelstvo se mora še bolj dvigniti, večja pa mora postati tudi proizvodnja krme, koruze in hmelja. Tudi žita moramo v Sloveniji pridelati več, čeprav pogoji niso najboljši. Površin ne bi kazalo povečevati, nujno pa bo modernizirati proizvodnjo. To je naloga kmetijskih delovnih organizacij in kmetijskih pospeševalcev.

jk

Skupnost za zaposlovanje Kranj

Pomen delavnih navad

Brez muje se še čevljev ne obuje - je star slovenski pregovor. Splošno znano je tudi dejstvo, da je v vsakem uspehu in tudi v vsakem genialnem dejanju 90 do 95 trdega dela in le 5 do 10 odstotkov nadarjenosti. To pa pomeni, da je potrebno veliko truda, veliko dela, če hočemo biti uspešni. Potrebno je, da smo že od malega delavno vzgojeni, da si že zelo zgodaj pridobimo in utrdimo delavne in kasneje učne navade.

Kaj so delavne oziroma učne navade? Navade si izoblikujemo z rednim in pogostim ponavljanjem določenih opravil. Pravimo tudi, da je navada železna srajca, kar pomeni, da je del našega ravnanja, da je v nas tako zakoreninjena, da lahko na osnovi navad, ki jih nekdo ima, lahko sklepamo, kako bo reagiral in ravnal v takšni ali drugačni situaciji. Pridobljene navade vplivajo na celotno vedenje človeka in postanejo sestavine njegovega značaja.

Prednosti dobrih in utrnjenih navad so v tem, da nam skrajšujejo pot od sklepa do cilja. Ko si postavimo cilj, ne oklevamo, ne pride do borbe motivov bi - ne bi, ostaja samo aktivnost, ki vodi k cilju. Ob dobrih delavnih navadah se tudi vsa naša pozornost usmeri na bistvo opravila, medtem ko vsi mehanizmi dejavnosti potekajo koordinirano.

Delavne navade si moramo pridobiti že v zgodnjih letih. Najbolje je, da starši kmalu povedo otroku, kaj so njegove dolžnosti, da ima v družini že zgodaj svojo vlogo, svojo odgovornost, za katero je, če je potrebno,

tudi nagrajevan. Ker je prva otrokova aktivnost igra, mu prav ob igri razvijamo delavne navade in ga delavno vzgajamo. Vzgoja k natančnosti in redoljubnosti, k samostojnosti, delavnosti in vztrajnosti ter privzganje pravilnega odnosa do dela, do spoštovanja vsakega dobro opravljenega dela, na vseh izobrazbenih nivojih, so osnova za pridobivanje delavnih navad. Družinski režim, v katerem si posamezni člani med seboj pomagajo, vsak pa ima svojim zmogljivostim primerne dolžnosti, je ozračje, v katerem delavne navade postajajo del nas. Skrb za igrače, pospravljanje in urejanje igrač, pripravljane in pospravljanje obleke, pripravljane mize za vsakdanje obroke, so otrokove prve delavne dolžnosti. Sledijo dolžnosti, ki so povezane z izpolnjevanjem šolskih obveznosti in prav ob teh otrok pridobiva in razvija učne navade. Le-te pa so poleg sposobnosti in primerne motiviranosti odločilne za uspešnost v šoli in kasneje v poklicu.

Koliko je otrok, ki so odpovedali v srednji šoli, pa čeprav so imeli odlične sposobnosti, čeprav so bili izredno bistri. V osnovni šoli se namreč niso navadili delati, učiti, ker jim je zadoščalo poslušanje razlage, pa so s svojimi dobrimi sposobnostmi uspešno napredovali. Dodatnih nalog, ob katerih bi razvili učne navade, jim ni nihče nalagal, zato so se polenili. V osnovni šoli je šlo, ko pa so prišli v srednjo šolo, pa sama razlaga ni zadoščala za obvladavanje snovi: morali bi sami zbirati podatke po učbenikih, pa zaradi nerazvitih učnih navad tega niso delali in so postali neuspešni, doživeli so svoj prvi življenjski neuspeh. Taki neuspehi ne le preusmerijo otrokove življenjske cilje, ampak spremenijo tudi njegovo osebnost. Zagrenjenost, občutek nesposobnosti, strah pred ponovnimi neuspehi so dokaj mile posledice: lahko pa so seveda še hujše in usodnejše. Če bi pravočasno navadili otroke k delavnosti, če bi jim privzgojili učne navade, bi se težavam izognili.

Pogosto slišimo, da so v življenju najuspešnejši prav poprečno sposobni ljudje. Zakaj? Ker morajo od vsega začetka delati, če hočejo napredovati, prav delo pa ne le razvija njihove sposobnosti, ampak oblikuje delovne in učne navade. Ker pa se le-te oblikujejo v zgodnji mladosti, so del človeka in mu pomagajo pri doseganju kateregakoli življenjskega cilja.

Anica Robič

Brez kadra ni programa

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij občine Jesenice združuje osemnajst kulturnih društev in organizacij - Največ problemov je s pomanjkanjem ustreznih prostorov in s kadri

Jesenice - Z novim zakonom o društvih se v občinsko zvezo kulturno-prosvetnih organizacij vključujejo le amaterska kulturna društva ter druge amaterske organizacije, ki delegatsko uveljavljajo svoje samoupravne pravice in dolžnosti v kulturni skupnosti Jesenice. Zveza kulturno-prosvetnih organizacij šteje okoli 2100 članov, ki opravljajo okoli 75 odstotkov vse kulturne dejavnosti v občini in sodelujejo ob organizaciji in izvedbi dramskih prireditev, koncertov, prslav, razstav, klubskih prireditev ter gostovanj amaterskih in poklicnih kulturno-umetniških skupin. Njihova dejavnost je iz leta v leto večja, aktivno pa se vključujejo tudi v organizacijo republiških in občinskih

skih akcij ter skrbe za vzdrževanje in obnavljanje kulturnih domov in prostorov.

Ko na Jesenicah ocenjujejo dejavnost Zveze kulturno-prosvetnih organizacij, ugotavljajo, da je povezava med ustvarjalci izredno dobra, ni pa primerne povezave med Zvezo kulturno-prosvetnih organizacij in njenimi člani na eni strani in profesionalnimi kulturnimi organizacijami v občini, regiji in v republiki na drugi strani. Povezanost z republiško Zvezo kulturno-prosvetnih organizacij je odločno prešibka, saj večkrat razen formalnega obveščanja te povezave sploh ni. Drugo, temeljno vprašanje organizacijske povezanosti je povezava s porabniki kulturnih dobrin. Delovni človek in

občan bi moral biti tesneje povezan z ustvarjalci kulturnih dobrin in bi moral neposredno vplivati na načrtovanje, zato naj bi za ustrezen stik poskrbele predvsem sindikalne organizacije, krajevne skupnosti in druge organizacije.

Precejšnje težave pa imajo v jese- niški občini zaradi pomanjkanja ustreznega kadra v amaterskih društvih in organizacijah. Tudi izobraževanje sedanega kadra se ne bi smelo omejevati le na nekaj strokovnih tečajev. Pomanjkanje kadra tudi vpliva na neustrezne programe, ki so večkrat preživeti in zastareli, le-tam pa, kjer je čutiti sposobne strokovnjake, načrtujejo bolje in uspešneje.

Zelo pomembno vprašanje pa je tudi obnova in vzdrževanje kulturnih domov. Kulturna skupnost Jesenice si že vsa leta prizadeva za obnovo in gradnjo kulturnih domov, a še vedno bo v prihodnje potrebno za nekatere nujne novogradnje zagotoviti sredstva bodisi iz delovnih organizacij bodisi z namenskim samopriskom.

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Jesenice naj bi v prihodnje utrdila organizacijsko povezanost v lastni organizaciji, povezanost s profesionalnimi kulturnimi organizacijami v občini, regiji in republiki, s porabniki kulturnih dobrin, sistemsko vzgajala in kadrovala, usklajevala programska načela z načeli samoupravnega socializma in razvojem družbene skupnosti in skrbelo za nadaljnjo načrtno obnovo, za vzdrževanje kulturnih domov in prostorov ter za načrtno dolgoročno izgradnjo kulturnih objektov.

D. S.

Kulturna akcija

ŠKOFJA LOKA - V občini so v okviru tedna Komunistični pripravi bogat prireditveni program z željo, da bi kulturo čim bolj približali delovnemu človeku v krajevni skupnosti in v organizacijah združenega dela. Akcija bodo nadaljevali tudi letos in poskrbeli, da bodo vse osnovne organizacije ZK, sveti in aktivni obravnavali vprašanja kulture in spregovorili o njenem pomenu in vlogi v samoupravni socialistični družbi.

V Škofji Loki so sklicali posvet o problemih kulturnega življenja v občini in na tem posvetu so sekretarji osnovnih organizacij ZK, predsedniki osnovnih organizacij ZSMS ter kulturni animatorji sprejeli pomembne sklepe in zaključke. Med drugim so se dogovorili, da bo v občini potrebno zagotoviti možnosti za delovanje posameznih kulturnih dejavnosti z vključevanjem več strokovnega kadra in z adaptacijo ali gradnjo kulturnih prostorov; kulturni animatorji v vseh organizacijah združenega dela naj bi skrbeli za uresničevanje vloge kulture in približevanju kulturnih dobrin delovnemu človeku; organizatorji kulturnih prireditev v občini naj bi poskrbeli za boljše obveščeno delavcev v organizacijah združenega dela in občanov v krajevnih skupnostih, program kulturnih prireditev pa naj bi približali delovnemu človeku in občanu v vseh okoljih in sredinah, kjer živi in dela; z ustrezno organiziranostjo pa naj bi zagotovili uresničevanje vseh nalog in obveznosti, ki jih narekuje načrtovana akcija.

O vlogi in o pomenu kulture v samoupravni socialistični družbi so nekatere osnovne organizacije ZK razpravljale in sprejele konkretne programe svojega dela, več pa je organizacij, ki bodo morale problemom kulture posvetiti več pozornosti. Zelo konkretno so o vsebini kulturne dejavnosti razpravljali v osnovni organizaciji ZK Niko in v osnovnih organizacijah ZK na južnem delu občine. Ob dosedanjih spoznanjih se bodo krepila nadaljnja prizadevanja, predvsem bodo akcije načrtovali komunisti, ki delujejo v okviru aktivna komunistov - kulturnih delavcev, kulturni animatorji v delovnih organizacijah ter člani sveta za kulturo pri občinski konferenci SZDL. Velja pa, da se bodo morali prav vsi komunisti zavzemati za to, da bodo s svojo stalno prisotnostjo in nenehno aktivnostjo odločilni pobudniki za resnično uveljavljanje kulture v samoupravni socialistični družbi.

D. S.

Na pevski reviji na Kokrici je sodeloval tudi domači pevski zbor, ki ga vodi Vinko Strniša - Foto: F. Perdan

Uspele revije pevskih zborov

Kranj - Zveza kulturno-prosvetnih organizacij občine Kranj in Glasbeni center pri kulturni skupnosti občine Kranj sta tudi letos pripravila revije odraslih moških, ženskih in mešanih pevskih zborov iz kranjske občine. Prvi dve reviji sta bili na Primskovem in v Kranju, tretja in obnem zadnja pa je bila v soboto zvečer na Kokrici. Na revijah so sodelovali skoraj vsi pevski zbori iz kranjske občine, pa tudi obisk revij je bil letos izredno dober. Spomladi načrtujejo v kranjski občini revije mladinskih pevskih zborov.

Na sobotni reviji na Kokrici je sodelovalo šest pevskih zborov, ki združujejo več kot 100 pevcev in sicer pevski zbor KUD »Storžič« Kokrica (pevovodja Vinko Strniša), moški oktet KUD »Tabor« Podbrezje (pevovodja Marjan Eržen), moški pevski zbor DPD »Svoboda« Stražišče (pevovodja Ludvik Česen), moški vokalni oktet DPD »Svoboda« Britof (pevovodja Franc Kranjčan), moški pevski zbor France Prešeren Kranj (pevovodja Alojz Ajdič) in moški zbor tovarne »Iskra«, ki ga vodi Marko Studen.

-jk

Začetek bogate dramske dejavnosti

Program gledaliških prireditev v okviru kulturne akcije za delovne kolektive v radovljiski občini za leto 1977 so že začeli izvajati. V petek, 14. januarja, so v avli osnovne šole v Bohinjski Bistrici gostovali člani dramske sekcije DPD Svoboda Rudija Jedretiča iz Ribnega s spevigrigro Svojejavček. V soboto je v Gorjah nastopila dramska skupina KUD Jelovica z Lancovega z igrice Klopčič, v nedeljo pa se je ista skupina predstavila v Ribnem. V sindikalnem domu v Kropi pa se je v nedeljo zvečer prvič predstavilo gledališče Tone Čufar z Jesenic s Partličjevo komedijo O ne, ščuke pa ne. To delo so z velikim uspehom že uprizorili v vseh krajih v jese- niški občini.

Zaradi inventure odprto. Ljubljanski umetniki bodo gostovali s to predstavo v sredo, 26. januarja, tudi v kinodvorani v Radovljici, februarja pa še v nekaterih drugih krajih v občini.

V soboto, 22. januarja, ob 19.30 bodo jese- niško predstavo O ne, ščuke pa ne lahko videli tudi v kulturnem domu na Bohinjski Beli. V Radovljici pa bodo Jeseničani gostovali šele 4. februarja. V nedeljo, 23. januarja, pa ansambel gledališča Tone Čufar pričakujejo tudi v boh- injski Češnjici. Februarja pa bodo najbrž nastopili v Podnartu in še v nekaterih drugih krajih.

Organizatorji kulturne akcije si prizadevajo, da bi v prihodnjih zimskih in spomladanskih mesecih pripravili čimveč kvalitetnih gledaliških predstav. V načrtu imajo tudi gostovanja drugih slovenskih gledališč.

JR.

Delavci SGP Projekt Kranja so po pogodbi samoupravne stanovanjske skupnosti Jesenice obnovili Titov dom na Jesenicah. Del sredstev so za financiranje Titovega doma namenili tudi kulturna skupnost Slovenije, kulturna skupnost Jesenice ter Radio Jesenice, ki ima prostore v stavbi Titovega doma. (ds) - Foto: F. Perdan

O ne, ščuke pa ne

Jesenice - Člani amaterskega gledališča Tone Čufar Jesenice so letošnjo sezono začeli s komedijo Toneta Partličja O ne, ščuke pa ne. Komedijo, ki pripoveduje o odnosih med delavci v neki lokalni radijski postaji, je za jese- niški oder režirala Vera Smukavčeva, uspešno pa so jo predstavili mlajši in starejši člani gledališča. Na Jesenicah so komedijo gledalci zelo dobro sprejeli, zato so jo večkrat ponavljali na jese- niškem odru. Jese- niško amatersko gledališče Tone Čufar pa se je zdaj odločilo za več gostovanj v radovljiski občini.

D. S.

Pesmi in proza

Jesenice - Dramski krožek jese- niške gimnazije, ki uspešno deluje že nekaj let, je pred nedavnim pripravil literarni večer na Jesenicah. Mladi so predstavili dela, ki so jih sami napisali in pri tem sami organizirali prireditev. Pesmi in proza, s katero so se predstavili dijakom gimnazije, bodo objavili še v svojem literarnem glasilu Mozaik.

B. Blenkuš

Koncert

akademskega pevskega zbora

Jesenice - V petek, 21. januarja, bo v gledališki dvorani na Jesenicah gostoval akademski pevski zbor Tone Tomšič pod vodstvom mladega dirigenta Jožeta Fursta.

Zbor bo jese- niškim poslušalcem predstavil dela renesančnih mojstrov, slovenske narodne in umetne pesmi ter pesmi iz Makedonije. Lani je zbor osvojil prvo mesto na republiškem tekmovanju zborov v Mariboru ter prejel številna druga priznanja. Koncert na Jesenicah organizira Zveza kulturno prosvetnih organizacij, komisija za koncertno dejavnost. Pred koncertom v jese- niški dvorani bo mladinski koncert v dvorani v Zabreznici.

D. S.

Celoletna mala šola

V oktobru lanskega leta so v okviru vzgojno varstvenega zavoda Kranj začeli delovati trije oddelki celoletne male šole. Vse doslej so v kranjski občini predšolski otroci obiskovali le 120 ur trajajočo malo šolo, ki se je navadno začela v januarju ali februarju, organizirale pa so jo tako šole kot tudi vrtci. Otroci, ki obiskujejo vrtce, pa prav tako spomladi začno z intenzivno pripravo na šolo.

»Idealno bi seveda bilo,« pravi direktorica VVZ Kranj Ančka Gašperšič, »če bi lahko vse predšolske otroke vključili ali v vrtce, ki so še vedno najboljša priprava za vstop v šolo ali pa če bi lahko za predšolske otroke, ki niso v varstvu, malo šolo raztegnili prav na celo leto. V tem šolskem letu nam je uspelo zagotoviti kader, prostor, denar, ki ga prispeva skupnost otroškega varstva, le za 49 otrok.«

Celoletna mala šola traja skupaj 540 ur in sicer trikrat na teden. Otroci se zbirajo v popoldanskem času v vrtcu Ivo Slavec-Jokl in pa v Čebelici na Planini. Program celo-

letne male šole je prirejen tako, da se program male šole pravzaprav prepleta s programom varstva otroka v vrtcu in bi temu lahko rekli tudi popoldanski vrtec, saj otroci ostajajo v tej mali šoli celih pet ur. Odveč je bil seveda strah staršev, ki so to varstvo zamenjali za pouk: dvome so jim pregnali otroci sami, saj so jim bile igrice, igrače, vrtniki in vzgojiteljica v njihovi mali šoli tako všeč, da prve dni kar niso hoteli domov. Tem otrokom, ki doslej sploh še niso bili nikoli v vrtcu, bo celoletna mala šola pomagala ujeti korak z vrtniki, ki so vse leto v varstvu. Vrtec sam pa je že brez male šole tako pomembna priprava na vstop v šolo, da se pedagogi strinjajo, da so otroci, ki ne morejo biti v družbenem varstvu, v neenakem položaju z otroki, ki so. Celoletna šola naj bi torej v prihodnje zajela še več predšolskih otrok, sčasoma seveda tudi vse šolske novince, ki svoje predšolsko obdobje ne preživljajo v vrtcih: teh pa je v kranjski občini kar precej, okoli 75 odstotkov.

L. M.

Izbrana dela Toneta Čufarja

Jesenice - V založbi Delavsko-prosvetnega društva Tone Čufar, kulturno umetniškega kluba so v zbirki Male Čufarjeve knjižnice izšla v dveh knjigah izbrana dela Toneta Čufarja z obsežnim zapisom o njegovem življenju in delu. Knjigi, ki obsegata 650 strani in sta tiskani na brezlesnem papirju in vezani v umetno platno ter zaščiteni v kartonskem ovitku, sta kupcem dostopni po zmerni ceni. V prvi knjigi so objavljene njegove črtice, povesti in mladinska proza, v drugi knjigi pa je objavljenih še devet njegovih daljših proznih del, drama Polom in dvanajst njegovih najboljših pesmi, ob tem pa so še opombe k izbranim delom in Čufarjeva bibliografija.

Ob izdatni finančni podpori kulturne skupnosti Jesenice in jese- niške železarne veljata knjigi, v katerih je Čufarjevo življenje in delo opisal književnik in literarni zgodovinar Emil Cesar, njegova dela pa izbral književnik Čvetko Zagorski, le

120 dinarjev. Kulturno umetniški klub pri DPD Svoboda Tone Čufar pa je doslej izdal že več drugih zanimivih del. Tako ilustrirano povest iz delavskega življenja pisatelja Toneta Čufarja Tovarna, izbor otroških pesmi Slavka Savinška pod naslovom Poredni smeh, izbor proze mladega književnika Viktorja Gregorčiča pod naslovom Razmerja in izbor pesmi slovenskega pesnika Andreja Kokota pod naslovom Čujte, zvonovi pojo. Andrej Kokot se v založbi predstavlja tudi s pesniško zbirko Ura vesti, Valentin Cundrič, jese- niški pesnik z zbirko Soneti, Miha Klinar z izborom pesmi Na mrtvi straži, Benjamin Gracer z zbirko pesmi V mraku in Črtomir Šinkovec z izborom otroških pesmi in ugank z ilustracijami. Vse knjižice so broširane, vendar zelo lepo opremljene in vse enake velikosti. Za nakup vseh knjig boste odšteli le 270 dinarjev.

D. S.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE,

Ljubljana, Mestni trg 28

objavlja prosto delovno mesto:

prodajalca

za oddelek papirnice, KRANJ, Prešnova 2

Pogoji: šola za prodajalce ali gimnazija

Pismene prijave sprejema splošno kadrovskega sektorja organizacije združenega dela na gornji naslov 15 dni od dneva objave razpisa. Kandidate bomo o izbiri pismeno obvestili.

Letos še bolj pestro sodelovanje Kranja s pobratenim Rivolijem

V začetku decembra lani se je v Kranju mudila 10-članska delegacija pobratenege mesta Rivoli. Prišli so delegati s področja kulture, športa in turizma, borčevske organizacije, delegat zveze trgovcev in odbora za organizacijo gospodarske razstave ter odbora za kvodajalstvo in filatelističnega kluba. Prišla pa je tudi posebna zdravstvena delegacija, ki

je z našimi zdravstvenimi in družbenopolitičnimi delavci vodila razgovore o našem sistemu zdravstva in organizaciji samouprave, o financiranju našega zdravstva, organizaciji zdravstvene dejavnosti in o krvodajalstvu. Obiskali so Bolnico Franjo, si ogledali Tovarno Savo in njeno obratno ambulanto, bolnico za ginekologijo in porodništvo v Kranju,

zdravstveni dom Kranj, ambulanto v Preddvoru, Institut za TBC Golnik ter Klinični center v Ljubljani.

Italijanski zdravstveni delavci so v našem sistemu zdravstva spoznali veliko skrb, ki jo naša družba daje zdravju človeka, predvsem pa jim je bila všeč ta zbliznanost zdravnik in pacienta. Niso se mogli načuditi opremljenosti naših zdravstvenih ustanov na Gorenjskem, sploh pa Kliničnemu centru v Ljubljani. Tudi naš sistem financiranja zdravstva je bil zanje povsem nov in izredno zanimiv.

Na teh srečanjih z našimi družbenopolitičnimi delavci je bil sprejet tudi načelen program medsebojnega sodelovanja in srečanj v letu 1977. Tako je predvideno, da bo v februarju delegacija kmetijskih delavcev in delavcev za zaščito nacionalnih parkov iz Kranja obiskala Rivoli. Namen tega obiska bi bil predvsem, da bi naši kmetijci seznanili rivolijske o našem kmetovanju in tudi z našimi izkušnjami glede nacionalnih parkov. V Rivoliju nameravajo namreč proglasiti 13 km dolg pas gozdov na območju, ki se imenuje Collina morenica, za nacionalni park, ki bo vključeval šest občin. Za mesec maj je predviden obisk naših prosvetnih delavcev v Rivoliju. Takrat bodo namreč v Rivoliju organizirali razstavo risb predšolskih in šolskih otrok in žele razstaviti tudi risbe otrok iz Kranja in francoskega mesta Montelimarja, ki je tudi pobrateno z Rivolijem.

Septembra bi se rivolijskih športnih iger udeležilo tudi moštvo Kranja (starost 14 do 16 let). V istem času bodo v Rivoliju tudi tečaji oz. srečanja mladinskih športnih voditeljev in organizatorjev. Izražena je bila želja, da bi se tudi tega srečanja udeležili predstavniki iz Kranja in dali tečaju svoj prispevek.

Za drugo polovico septembra ali za začetek oktobra je predviden obisk kranjskih zdravstvenih delavcev v Rivoliju. Planinci iz Rivolija in Montelimarja bodo obiskali Kranj 27. februarja in bodo gostje Planinskega društva Kranj. Iz Rivolija pa bodo prišli v goste košarkarji; obisk je predviden za konec julija letos in bo v okviru proslav občinskega praznika Kranja.

Za prvomajske praznike bodo Rivoli obiskali kranjski sindikalni delavci, avgusta pa se bo Rivoli predstavil na Gorenjskem sejmu. Mogoče bo za začetek predstavljen le s fotografijami in nekaterimi turističnimi podatki, možna pa je tudi razstava gospodarskih dosežkov, turističnih spominkov itd.

Julija pridejo na obisk tudi borci iz Rivolija, dogovorjen pa je tudi obisk likovnikov, ki bodo svoja dela razstavili v eni od kranjskih galerij. Taborniki iz Kranja bodo letos taborili v okolici Rivolija, ena od kranjskih folklornih skupin pa bo zaplesala v Rivoliju v okviru proslav »rivolijskega septembra«.

V tem letu bo Kranj obiskala tudi delegacija KPI in novi župan pobratenege mesta Rivoli.

Vsekakor gre za bogato in živahno izmenjavo delegacij obeh pobratenih mest. Naj povemo še to, da bodo zaradi izrednega zanimanja občanov, ki se ne morejo vključiti v redno izmenjavo delegacij, organizirani tudi avtobusni izleti v Rivoli s posebnim programom, kot je na primer ogled mesta, raznih podjetij, kulturnih spomenikov in podobno. Nalogo za organizacijo je prevzel Občinski sindikalni svet Kranj in njegova komisija za mednarodno sodelovanje.

Od prvih stikov med mesti leta 1974, še posebej pa po sklenitvi pobratenege oktobra in novembra leta 1975, se vključuje v to prijateljsko sodelovanje med mestoma vedno širši krog občanov, ki delujejo na različnih interesnih področjih. Lahko pa zatrdimo, da je zanimanje za to sodelovanje pri občanih Rivolija še močnejše, kajti v Jugoslaviji vidijo deželo z zgrajenim socialističnim družbenim sistemom in vsaka izmenjava delegacij pomeni zanje nova spoznanja jugoslovanske stvarnosti. Vezi so od srečanja do srečanja trdnije in nič ni čudnega, da je za letošnje leto pripravljenih že toliko srečanj. V dveh letih smo imeli več srečanj z Rivolijem, kot v 10 in več letih z Oldhamom in La Ciotatom. Nedvomno je temu vzrok izredna prisrčnost teh srečanj, posebno tistih v Rivoliju.

D. Dolenc

Mestna hiša v Rivoliju

Tovarna kinoprojektorjev v Rivoliju

Novo delavsko naselje Cascine Vica v Rivoliju

Vinko Triplat - sedemdesetletnik

Lesce - 22. januarja letos praznuje 70. rojstni dan družbenopolitični delavec in krajan Lesce Vinko Triplat. Rodil se je v številni družini kot sin železničarja. Po končani osnovni šoli se je v Ljubljani učil za mizarja in nato delal kot mizarjski pomočnik v pivovarni Union. Že takrat je začel delati v sindikatu in se tako seznanjati z delavskim gibanjem. Potem se je zaposlil v današnji Tovarni verig v Lescah, kjer je prav tako takoj postal aktiven sindikalni delavec. Najbrž danes malo kdo iz 1100-članskega kolektiva Tovarne verig v Lescah ve, da je ređi prapor sindikalne organizacije metalških radnika podružnice Lesce 1941. leta prevzel v varstvo prav Vinko Triplat. Kljub nevarnosti ga je imel ves čas shranjenega doma. Danes je prapor v ponos sindikalni podružnici Verige.

Kmalu po prihodu okupatorja se je Vinko Triplat vključil v partizanske vrste. Kot partizana ga je pot

vodila v republiko Bosno. Vse do konca vojne se je boril v vojaških enotah v Bosni. Po vojni pa se je zaposlil v tovarni Elan v Begunjah, kjer se je takoj vključil v družbenopolitično delo. Več let je bil na primer član komiteja občinske konference ZK v Radovljici. Od upokojitve naprej pa še vedno aktivno dela v krajevni skupnosti Lesce.

1964. leta je bil na primer soustanovitelj krajevnih skupnosti Lesce. Še danes je član sveta krajevnih skupnosti in v veliki meri je prav njegova zasluga, da so se Lesce začele tudi komunalno urejati. Razen tega je tudi član odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozasčito ter predsednik odbora ZZB NOV Lesce. Razen tega dela še v nekaterih drugih organizacijah, lani pa je prejel zlato značko za 30-letno članstvo in delo v zvezi komunistov.

Ob njegovi sedemdesetletnici mu njegovi prijatelji, sodelavci in znanci iskreno čestitajo.

A. Z.

SEZONSKA RAZPRODAJA

od 15. do 31. januarja

30 % do 50 % ZNIŽANE prodajne cene

zimskih ženskih in moških plaščev
ženskih kostimov, jaken in oblek

v trgovini

SALON OBLAČIL,

Titov trg 7

in

dekliških in fantovskih plaščev

v trgovini

BABY,

Titov trg 23

Ne zamudite, količine so omejene.

Čas kolin

Decembra in januarja je bil na podeželju od nekdanj, in marsikje je tako tudi še danes, čas kolin. Jože Ambrožič nam opisuje, kako je to v Gorjah in po okoliških krajih.

Zanimivo je, da prašičev pri domačem klanju nekdanj (pa tudi danes) običajno niso klali poklicni mesarji. Bili so to domači klavci. Več jih je bilo v vsaki vasi, a vendar so imeli dovolj dela. Sicer pa so takšni kmečki fantje bili po poklicu zidarji, tesarji in drugih poklicev, ki so imeli pozimi dovolj časa. Klanja prašičev in opravi, ki sodijo zraven, so se naučili od starejših. Tako je to delo šlo ponekod kar iz roda v rod. Danes so domači klavci redki, a tudi domačega klanja prašičev in kolin je manj.

Da so prašiče vedno klali decembra in januarja je več razlogov. Tako je bil eden prosti čas, drugi pa hladno vreme. Včasih namreč ni bilo zmrzovalnih skrinj in hladilnikov. Vendar pa ponekod tudi decembra in januarja niso klali v luninem mlaju in teden dni po njem. Menili so, da se meso v luninem mlaju zaklanega prašiča rado pokvari, da nima pravega okusa in tudi mesni izdelki se hitreje pokvarijo.

Čeprav je ob zakolu prašiča bilo vedno veliko dela, je bil to hkrati nekakšen domač praznik. Gospodinja se so takrat lahko tudi pokazale, kako sposobne so. Včasih so bile čislane tiste gospodinjice, ki so vzredile prašiče s čim bolj debelim »špehom«. Danes je ravno obratno. Vsakdo, ki vzredi ali kupi prašiča, si želi čimveč mesa.

Gospodinja je ob takšnem domačem prazniku seveda imela največ dela. Že pred prihodom klavca je bilo treba pripraviti potrebno posodo in vrsto začimb: čebulo, česen, morsko sol, poper, majaron in meto. Klavca pa je bilo treba naprositi vsaj štirinajst dni prej pred zakolom prašiča. Ko je torej gospodinja pripravila vse potrebno, predvsem pa začimbe za krvavice, je napočil dan, ko je prišel klavec.

Štirje močni možje ali fantje so morali sodelovati pri zakolu prašiča. Žival so krepko držali na posebno prirejenem stolu. Že zaklanega prašiča pa so potem morali odnesti v veliko kmečko vežo. Gospodinja je vedno ujela v vedro vso kri in jo takoj nato obarila (prekuhala; vendar tega povsod niso delali). Klavec je potem prašiča odril, razčlenil, po hrbtu razpolovil in izločil drobovino (čreva, želodec, vranico, srce, jetra,

ledvice in pljuča). Čreva, ki so kasneje služila za izdelavo krvavic in želodčkov, je gospodinja oprala. Če pa je bilo črev pre malo (in običajno je bilo tako) jih je bilo treba nekaj metrov dokupiti pri mesarjih.

Drobovino, razen jeter, je bilo treba prav tako prekuhati in ohlajeno zmleti. Med zmletim drobovino pa je sodila tudi prekuhana glavina. Medtem pa je klavec razkosal prašiča in ga razobesil v hladen prostor. Tako je bilo prvi dan delo za klavca v glavnem opravljeno. Gospodinja pa je morala obariti še ješpren (ponekod riž) za krvavice in kašo. Ostali domači pa so morali mleti meso za mesene klobase in želodčke. Včasih so to vse zrezali na roke.

Ko je bilo vse dobro shlačeno, je klavec naslednji dan v posebni večji posodi (žehtneku) pripravil zmes. Zmleto meso je polil z močno zabelo in praženo čebulo ter dodal začimbe. Potem pa se je začela izdelava krvavic. Ko so bile gotove, jih je bilo treba še enkrat prekuhati in shladiti. Običajno je klavec porabil za krvavice tudi po 50 metrov črev in več; pač odvisno od velikosti in teže prašiča. Sledilo je polnjenje želodčkov. Zmes je bila iz slabšega mesa in kaše. In nazadnje je prišla na vrsto še izdelava mesenih klobas (pečenice). Zmes zanje je bila iz soljenega mesa, politega z vodo, v kateri je bil tlačjen česen.

Potem je klavec razsekal večje kose mesa in jih stlačil v žehtnek. Vsak kos je močno nasolil in posol po vrhu izžeti česen. Ko se je sol raztopila, je meso v žehtneku prekrla tekočina (salamurija). V tej tekočini je moralo biti meso štiri do pet tednov (odvisno pač od velikosti kosov in starosti prašiča). Potem pa so meso obesili na »rajzelne« (lesene palice), le-te pa namestili na vzdane »gliste« (lesene tramove) v »črnihi« (kmečkih) kuhinjah. Tam se je meso sušilo tri do šest tednov (odvisno od velikosti kosov, zračnosti kuhinje in kurjenja v njej). Tudi mesene klobase in »špeh« (bolj mesnat) je bilo treba sušiti nekaj dni v kuhinjah.

Včasih je imela vsaka hiša »črno kuhinjo«. Danes jih niti vse kmečke hiše nimajo. Pri obnovah so jih porušili. Zato morajo zdaj, kdor se pač odloči za to, nositi meso tja, kjer takšne kuhinje še so. Sicer pa gre danes veliko mesa in drugih »klavskih« izdelkov v zmrzovalne skrinje. Tako je prek celega leta pri roki sveže meso.

Nov rekord v Poljčah

POLJČE - Delovišče ali farma v Poljčah, na kateri rede okrog 200 krav, sodi že več let med najboljše in najuspešnejše kmetijske delovne organizacije. Nekaj let je poljska farma rekorder v proizvodnji mleka v državi. Lani so dosegli doslej najboljšo molznost. Našim mlekarjem so prodali 1.358.868 litrov mleka kar pomeni, da je ena krava »namolzla« povprečno 8565 litrov mleka! To je dosežek, s katerim se lahko pohvali le redka farma na svetu. V Poljčah imajo tudi kravo rekorderko. Lani je le-ta dala 14.000 litrov mleka!

Uspeh ni presenetljiv, temveč je rezultat večletnega načrtnega dela. Farma je bila pred dobrimi desetimi leti na robu rentabilnosti in obstoja. Mlečnost je bila nizka, stroški reje pa so bili izredno visoki. Kvalitetni izbor

krav je omogočil stalni vzpon proizvodnje v Poljčah. Posebno kvalitetne so bile črnoobe krave, ki so jih v Poljčah prvič dobili leta 1965. Takrat je povprečna mlečnost na kravo znašala 3000 litrov. Pet let kasneje je dosegla mlečnost 5000 litrov na kravo, letos pa, kot že rečeno, 8565 litrov mleka. Leta 1975 so dobile Poljčje sodoben hlev za 280 krav in molzni stroj, ki pomolze vse krave v dveh urah in pol. Na farmi so se odločili za prsto rejo krav. Poljčje so bile lani edina farma v državi, ki pri proizvodnji mleka ni imela izgube, čeprav imajo nekatere farme celo kvalitetnejše krave. Vendar poljski zivnorejci menijo, da lani dosežena mlečnost še ni skrajna in da jo je mogoče še zboljšati.

-jk

Sto Preddvorčanov v Semberiji

Kakor smo že zapisali v prejšnji številki Glasa, je bila na predlog koordinacijskega odbora jugoslovanskih republik, v katerem je sodeloval tudi predstavnik republiške konference SZDL Slovenije, predlagana krajevna skupnost Preddvor, da se udeleži tekmovanja v okviru televizijske oddaje Znanje - imanje. Ta oddaja oziroma srečanje je bila tokrat v republiki Bosni in Hercegovini, v pokrajini Semberiji in to v krajevni skupnosti Dvorovi.

V Sloveniji ciklus oddaj »Znanje - imanje«, ki poteka že peto leto, ni poznan, ker Slovenija ni vključena v to tekmovanje. V drugih republikah pa prav ta oddaja velja za eno najbolj popularnih. Glavni pomen in namen te serije je v tem, da se krajevne skupnosti različnih republik med seboj spoznavajo, si izmenjujejo izkušnje na področju krajevne samouprave, na področju gospodarstva, kulture, športa; skratka, vsako tako srečanje je predvsem manifestacija bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti. Tako je bilo tudi tokrat, ko je okoli sto Preddvorčanov in prebivalcev okoliških vasi obiskalo bratsko republiko Bosno in Hercegovino, ko so bili štiri dni gostje krajanov krajevne skupnosti Dvorovi. Sama organizacija takšne prireditve, ki ima zvezni značaj, je prav gotovo izredno zahtevna in težavna ter naporna

naloga, tako na eni, kot na drugi strani. Vsaka krajevna skupnost je morala pripraviti v tiskani obliki opis, nekakšno zgodovino ali kot so jo uradno imenovali, monografijo svojega kraja. Tako so gostitelji iz Bosne izdali kar celo knjižico, v kateri so opisali svoj kraj od kamene dobe pa do danes.

No, mi bi vam radi predstavili Dvorove predvsem takšne, kakršni so danes. Povsem slučajno ima to naselje podobno ime, kot naš Preddvor in povsem slučajno je tam razvit tudi turizem. Kraj leži v neposredni bližini Bijeljine, ki je glavno mesto in občinsko središče pokrajine Semberije, deželice, ki se razprostira v trikotniku med Savo, Drino in planino Majevice. Pred nekaj več kot desetimi leti, so tukaj začeli iskati nafto, ker so geologi domnevali, da je v znožje Majevice bogato s to tekočino. Vendar nafte niso dobili, dobili pa so močan vrelec termalno-mineralne vode, ki predstavlja danes osnovo za razvoj turizma in rekreacije, ter bogat vir toplote, s katero že ogrevajo veliko vrtnarjivo, v kateri gojijo nageljne in povrtinno, v bližnji prihodnosti pa bodo s to toplo vodo ogrevali vsa stanovanja v vasi Dvorovi. Semberija je predvsem žitnica Bosne in Hercegovine. Kmetijstvo je glavna in skoraj edina gospodarska panoga.

Dvorovljani so jeseni pridelali poprečno po 40 metrskih stotov suhega zrna pšenice na hektar in po 70 stotov hibridne koruze. Bavijo pa se tudi z živinorejo, predvsem s pitanci in s svinjerejo. Prehrambni industriji Sava v Bijeljini dobavijo vsako leto več vagonov sadja in povrtin.

Vsi kmetje že več let združujejo svoje delo in sredstva s Kmetijsko zadrugo »Semberija« ter s prehrambno industrijo »Sava« ter z sarajevskim UPI. Da bi na svojih njivah pridelali še več in boljše je prav med akcijo Znanje - imanje 76 kmetov iz vasi Dvorovi združilo svoje delo in sredstva v družbenim sektorjem. V krajevni skupnosti Dvorovi je v okviru Kmetijske zadruge Semberija posestvo, ki na površini 540 ha dosega rekordne pridelke pšenice in hibridne koruze.

Vzporedno s povečevanjem kmetijske proizvodnje na tem področju, se povečuje tudi standard vsake hiše posebej. S skupnim delom in skupnimi sredstvi so prebivalci naselja Dvorovi spremenili zunanjo podobo kraja. Zgrajena je bila štiritazredna osnovna šola, zdravstvena postaja, uredili so vaško središče, zasadili izredno lep park in v spomin žrtvam fašističnega terorja postavili lep spomenik. Za dograditev in adaptacijo zadružnega doma, v katerem je v glavnem potekala prireditve, so porabili nič manj in nič več kot dvesto starih milijonov... V naslednjih treh letih bodo s samoprispevkom zbrali okoli pol milijarde starih dinarjev.

Verjetno je naselje Dvorovi eno redkih, kjer s samoprispevkom zbirajo denar tudi za knjige. Za zdaj so zbrali okoli 5 milijonov, tako da ima njihova knjižnica že 5500 knjig, kar je dvakrat več, kot je vseh prebivalcev.

Precej uspehov imajo naši gostitelji tudi na športnem področju. Njihov nogometni klub »Proleter« je prvi vaški klub v Bosni in Hercegovini, ki tekmuje v conski ligi. Na stadionu, na katerega bi bilo ponosno tudi kako večje mesto, vsak dan trenirajo pionirji in njihov nogometni klub je eden najboljših v BiH. Prav tako uspešno deluje tudi plavalna sekcija, saj so pred kratkim zgradili olimpijski bazen, ki ima še to prednost, da ima toplo vodo.

Delegacija krajevne skupnosti Preddvor polaga venec k spomeniku padlih borcev - Foto: Milan Krišelj

Turistično privlačnost kraja Dvorovi predstavlja termomineralni vrelec, ki je osnova za razvoj zdraviliškega turizma. Domačini zatrjujejo, da njihove toplice uspešno zdravijo razne kožne bolezni, revmatizem, kronični gastritis, lažje oblike sladkorne bolezni itd. Vsako leto prihaja več gostov in domačini preurejajo svoje hiše, da bi lahko sprejeli čim več turistov.

Pisana beseda seveda ne more nadomestiti tistega, kar vidijo oči in kar občuti srce. Zato bi lahko napisali še veliko podatkov o kraju in ljudeh, vendar ne bi mogli pričarati tiste prave podobe, tiste duše kraja, ki jo lahko doživijo in občutijo le v neposrednem srečanju z ljudmi, v priskrbenem srečanju, kakršno je bilo med Preddvorčani in Dvorovljani.

Opisati prvi dan potovanja od Preddvora do Semberije in prvi dan programa pravzaprav ni tako enostavno. Če na začetku omenimo samo to, da je vožnja potekala v najlepšem redu, čeprav so bili zjutraj v Sloveniji izjemno težki vremenski pogoji - poledica in megla, zato bi že na tem mestu izrekel vse priznanje in zahvalo za varno in odobno vožnjo obema soferjema podjetja Aleptour, smo vseeno nekoliko zamudili.

Nihče, prav nihče si niti v sanjah ni predstavljal, da nas bodo naši dragi gostitelji sprejeli tako priskrbeno in tako svečano. Že na glavni cesti (Zagreb - Beograd, daleč še od vasi Dvorovi, nas je počakala uradna delegacija, z glavnimi organizatorji, zraven pa je tudi miličniški avto, ki nas je potem s signalno lučjo vodil vse do naslednje postaje, do tromeje med Bosno, Srbijo in Hrvaško. Tu se je pravzaprav šele začelo. Nismo mogli verjeti, da vsa ta silna množica, ki se je zbrala ob cesti, čaka prav-

zaprav na nas. Bilo je na stotine ljudi, mnogi od njih oblečeni v narodne noše. Pelj so in plesali kolo in nas, še preden smo se prav zavedli, sprejeli v svoje vrste. Zadržani, vase zaprti, nezaupljivi Gorenjci so se v trenutku spremenili in šli v korak z gostitelji. Skupaj smo zaplesali kolo.

Zapisali smo, da je bila to tromeja, področje, kjer so se med drugo svetovno vojno odvijali srditi boji in kjer je padlo na tisoče borcev, kjer sta se kalila bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov. Naj že na tem mestu poudarimo, čeprav bomo v nadaljevanju reportaže to storili še večkrat, namreč da je v tej pokrajini, - Semberiji in njenih ljudeh - narodnoosvobodilni boj postal legenda, ki je vtkana v vsak kosček zemlje, ki živi v vseh ljudeh, zlasti v mladini, ki se kaže prav na vsakem koraku družbenopolitičnega življenja. To je svetinja, ki jo čuvajo prav vsi kot največjo dragocenost, kot največjo vrednoto, za katero so morali plačati izredno visoko ceno...

Vesolja ob prvih stikih in pozdravih, priskrbenih objemih in poljubih med prebivalci obeh krajevnih skupnosti je bilo za trenutek konec. Tričlanska delegacija krajevne skupnosti Preddvor je položila venec k veličastnemu spomeniku, ki so ga pred kratkim postavili v spomin borcem za svobodo; vsem tistim, ki so na tem področju padli za svobodo. Predsednik zveze borcev iz vasi Dvorovi je podal kratko zgodovino NOB in oralni pomen spomenika, ki je zares veličasten. Vitka, sloka linija iz klesanega kamna v trikotni obliki hiti kviku, kar simbolizira tri mejne pokrajine. Poleg tega je precej široka okolica spomenika preurejena v spominski park, v katerem so postavljene plošče v spomin posameznim junakom-borcem in udarnim brigadam in bataljonom. (se bo nadaljevalo)

V povorki, ki je naznanjala začetek velike prireditve, so med drugim sodelovali člani pionirske folklorne skupine osnovne šole Matija Valjavec iz Preddvora - Foto: Milan Krišelj

Črtomir Zorec:

Tržaško slovenska deželica ob morju

(2. zapis)

Benetke, ki so se imele dolgo tisočletje za »gospodarico morij«, niso nikoli prijazno gledale na razvoj Trsta. Bale so se tekmeča z razmeroma dosti boljšim pristaniščem in bolj pripravnim zaledjem. Zato se Trst pod Benečani nikoli ni smel gospodarsko prav razviti.

ROMANIZIRANI ROJAKI

Kljub vsemu pa je Trst rasel tudi po številu prebivalstva. Okoliški slovenski živelj je prihajal v Trst kot cenena, a edina delovna sila, iz okolice je prihajala tudi vsa sveža hrana za meščane. Nastajalo je, hočeš nočeš, nekako strpno sožitje, resda le med gospodo in hlapci. A marljivost, bistrost in iznajdljivost Kraševcev je iz priseljencev kmalu oblikovala novo, mlado plast meščanstva - toda žal večina se je hitro romanizirala... Prav isti pojav, kot v Karantani: tisoče rojakov je pogoltnilo germanško morje. Bridka usoda malega naroda: na severu nasilni Nemec, na jugu pretkani Lah...

Pa vendar Trst ni imel kopne zveze z laško matico. Okoli in okoli obdan od Slovencev je nujno postal tudi torišče opazne slovenske kulturne dejavnosti. Sam Primož Tru-

bar je kot pomočnik škofa Bonoma pridigal v tržaških cerkvah slovensko! Kar pač potrjujejo že takratno prisotnost večjega števila Slovencev v Trstu. Bilo je to v sredini 16. stoletja.

Tudi slovenski gradbeniki in slikarji se pojavljajo v Trstu v jeku prihajajoče renesanse. Andrej iz Loke gradi, Janez iz Loke poslikava cerkve (npr. ono v Kontovelju pri Trstu).

Vzpon Trsta je viden od leta 1717 dalje - tedaj je bila razglašena svoboda morij. Že leta 1719 postane Trst svobodna luka. Ljubosumne Benetke pa še vedno čuvajo svoj monopol. Saj štejejo 140.000 prebivalcev, Trst pa le nekaj nad 6000! Toda razviti merkantilizem pod cesarico Marijo Terezijo in kmalu mu sledi kapitalizem skokovito prispevajo k prometu tržaške luke pa tudi k številčni rasti prebivalstva. Leta 1780 šteje Trst že 17.000 prebivalcev, v prvih desetletjih 19. stoletja pa celo 30.000. In nato iz leta v leto več.

Če izvzamemo preselitev nemško govorečega avstrijskega uradništva, je za rast prebivalstva bil odločujoč okoliški slovenski živelj, ki pa se je že tudi pričel zavedati svojega porekla. Ljudsko štetje - prvi avstrijski popis prebivalstva - je za leto

1842 dalo sledečo narodnostno sliko: 53.000 Italijanov, 21.000 Slovencev, 8000 Nemcev in 1000 Grkov.

LETO 1848

Revolucionarno leto se dotakne tudi Trsta. Tega leta so na predni duhovi Italije postavili maksimum svojih nacionalnih teženj, prav tako pa so tudi Slovenci postavili meje Zedinjeni Sloveniji. In glej: oba maksimuma rišeta kot mejo etnično črto med obema narodom - na Soči! Trst je bil potem vključen v okvir Zedinjene Slovenije! Saj celo manifest italijanske unije, ki je zahteval federativno Italijo, pravi: »Italija ne bo srečna, niti mirna, dokler ne doseže obalo Soče.«

Kolo zgodovine bi se gotovo pričelo vrteti v naš prid, če ne bi nastopila laška meščanska iredenta (nestrpnost nacionalisti) tako v Italiji sami, kot tudi v Trstu. Le delavski razred in slovenski živelj sta se upirali prenapetemu laškemu nacionalizmu.

Tudi Ivan Cankar je prišel v Trst in govoril delavskim množicam.

A kaj, ko je razpad Avstrije po prvi svetovni vojni prinesel Italiji nezasluzeno plačilo. Zahodni zavezniki so Lahe nagradili za njihov pozen vstop v vojno: dali so jim poleg Trsta še velik kos slovenskega ozemlja. Kako poceni je plačevati usluge s tujim denarjem!

Po zmagi antante, po neslavnem triletnem bežanju, vendar uspe Italiji za ceno velikanskega premaganja strahu, predreti že popolnoma razsulo avstrijsko fronto na Soči in leta 1918 »zmagati... S pristanikom svojih imperialističnih zavezniških zasedajo Lah, Trst, Goriško in velik del Notranjske. A še jim ni bilo dosti: hoteli so si priključiti še Bo-

hinjski kot, Bled, Jesenice in del Gorinjske.

TRST POD FAŠIZMOM

Pogubna odločitev, da Trst pripade Italiji, četudi brez zaledja, se je kmalu izkazala: Trst je pričel gospodarsko propadati, začel pa je rasti njegov vojaški pomen. Pa tudi kot žarišče najbolj strupenega nacionalizma - fašizma.

Petindvajset let strašnega terorja in brezpravnosti, požig Narodnega doma, poitalijančenje slovenskih priimkov (še danes veljavno! doklej še?), izgon izobražencev, odprava slovenskih šol, streljanje Bidovca in tovarišev v Bazovič, Gortana v Istri - bilanca fašizma, še danes v množičnem živju! Saj so fašistični zakoni še vedno v veljavi... Po 34 letih zloma fašizma...

Pogled na Trst in pristanišče

OSVOBODILNI BOJ

Ki pa še ni končan! Začelo se je na jesen leta 1942, ko je spregovorilo orožje na tržaških ulicah. Poraz Italije leta 1943 pomeni osvoboditev Trsta, Gorice, Beneške Slovenije - toda le za čas do nastopa Nemcev. In pričela je partizanska epopeja na Primorskem. Ustanovljen je bil IX. korpus NOV in POJ. Trst, Gorica in Tržič so se spremenili v bojišča in končno maja 1945 osvobodita IX. korpus in IV. armija Trst in vso tako imenovano Julijsko krajino. - In potem ko je naša vojska morala zapustiti Trst - je zavladalo spet ono žalostno, brezpravno stanje - fašizem se je znova rodil ali vsaj prerodil. - Zaradi nenaklonjenosti velikih sil smo Trst izgubili.

vaša pisma

NADZOR NAD
PORABLJENO
ELEKTRIČNO ENERGIJO

Jesenice - Skoraj vse objekte v jeseniški občini preskrbujejo z električno energijo TOZD Elektro Žirovnica, v objektih v bližnji okolici železarne pa Elektro energija železarne Jesenice.

V nekaterih objektih, s katerimi upravlja železarna, do lanske jeseni niso bili nameščeni števeci, zato smo uporabo plačevali pavšalno. Odkar pa so namestili števec, so določena negotovanja, ker se je plačilo za porabo električne energije podražilo skoraj trikratno. Vem, da se je elektrika podražila, samo toliko pa spet ne, da bi moral odšteti za porabo oktobra kar 419,23 dinarjev pri delni uporabi električnega štedilnika na dve plošči, pralnega stroja, hladilnika, likalnika, ene večje žarnice v kuhinji in treh manjših v spalnicah, ki se malo uporabljajo, radio aparata, da televizorja ne omenjam, ker ni uporaben.

Zaradi velike cene sem negotoval tudi pri inkasantki. Opozoril sem jo, naj stanje porabljene energije iz števecu popisuje ob navzočnosti stranke. Hudo se je razjezila, da se to ne bo zgodilo, za nezaupnico pa da se bom znašel pred sodiščem ali pa bo odklopila elektriko, kar pa dobro vem, da ne sme storiti. Trdi, da naj sami opravimo kontrolo, mi pa tega ne moremo storiti, ker stranke sploh ne vemo, kdaj se opravlja popis novega in prejšnjega stanja.

Primerjal sem tudi obračunske liste Elektro Žirovnica in Elektro

energije železarne Jesenice, vendar moram reči, da so izračuni železarne precej pomanjkljivi. Da do tega ne bi prihajalo, bi bilo prav, da Elektro energija v železarni odpravi pomanjkljivosti, določi točen datum porabe in datum plačila, ker sedaj ne vemo, kdo pije in kdo plača, upravičeni pa smo do nadzora. S tem pa bomo tudi inkasantki zaupali v njen natančen popis.

Jože Mrovlje
c. Železarjev 11
Jesenice

SKRB ZA OSTARELE

Bled - Nedavno je bil v Glasu objavljen lep življenjski spis o Šiljarjevi mami iz Bohinjske Bele pod naslovom »Polje, kdo bo tebe ljubil.« Resnično doživljaji, vzeti iz trdega dela in življenja naših ostarelih ljudi in ljubiteljev njihovega doma lahko pritegnejo mnogo hvaležnih bralcev.

Mnogi ostareli ljudje po vaseh in obronkih naše lepe Gorenjske kljubujejo na svoji zemlji, četudi so otroci ali svojci šli po svetu in ne nadaljujejo dela zgaranih rok. Že s tem, ko z njimi pokramljamo, jim vrnemo del moči in občutek, da le niso tako sami. Hkrati pa s takimi pripovedmi lepo dopolnjujemo mozaik zgodovine NOV, ki ima še veliko nepopisanih listov...

Tudi razmišljanje o skromnosti mislim, da ni odveč!

Alojzjovk
Bled

MEDSEBOJNI ODNOSI

Jesenice - Pred časom sem obiskala svojo znanko, ki živi v stolpiču na Jesenicah. Na stopnišču tega stolpiča sem bila pričča izredno neljubemu dogodku, ki

ga moram opisati.

Stara ženica, nekdanja borka in aktiviska, je bila strašno pretresena, ko je tam na stopnišču »gospa« srednjih let vpila nanjo, jo obkladala z neprimernimi izrazi, žaljivkami zaradi nekega spora med mladimi. Posebno me je presenetilo to, da je žalila s tako neprimernimi izrazi staro, sključeno ženo osemdesetih let, vpila in preklinjala. Nato je slovesno odkorakala, stara ženica pa me je nemočno pogledala.

Dogodek mi je bil resnično neljuben in ne morem ga pozabiti. Toliko malo imajo nekateri ljudje srca, toliko malo ljubezni in sočustvovanja do sočloveka, starejšega in onemolega, pa najsi je napravil že karkoli, da si resnično pretresen. Upam le, da bo takšnih dogodkov čimmanj!

Bralka

»VSI PRIZADETI...«

Nepodpisanih pisem tudi v Glasu ne objavljamo. Kot temu običajno pravimo, jih vržemo v koš. Tako nekako bi lahko ocenili tudi vaše pismo Vsi prizadeti... kakor ste se podpisali. Prav in pošteno bi bilo, da bi se podpisali s polnim imenom, priimkom in naslovom, če se že pač hudujete na lovce. Pa naj takšen nasvet morda velja za naprej in tudi za druge.

Kar pa zadeva vas Vsi prizadeti... in bralke, ki je v eni lanskih decembrskih števil Glasa pisala, kako ji je lovec ustrelil psa, vam sporočamo, da so ji morda prav takšni ljubitelji kot vi poklonili novega psička. Pa tudi nekaj pisem smo dobili, ko so ji bili tudi drugi pripravljani pokloniti psička.

V Mojstrani bodo uredili muzej

Pri Planinskem društvu Dovje-Mojstrana so se odločili, da bodo v tem kraju uredili Triglavski muzej. Z akcijo zbiranja gradiva so začeli že v lanskem letu, letos pa se bo akcija še razširila. Pri planinskem društvu že dela poseben odbor za ureditev tega muzeja. V njem bodo zbrani najrazličnejši podatki in dokumenti o našem očaku Triglavu ter o življenju in običajih prebivalstva ob vznožju Triglava. Nadalje bo prikazana pot organiziranega planinstva v Mojstrani, in sicer prav letos poteka 50 let od ustanovitve Planinskega društva Dovje-Mojstrana. Prav tako bo v bodočem muzeju moč najti vrsto zanimivosti o nekdanjih plan-

šarjih v tukajšnjih okoliških hribih, o govedoreji, ovčereji, starih kmečkih opravilih; skratka vse, kar je v Mojstrani in okoliških krajih povezano s Triglavom.

Vso moralno podporo za ureditev Triglavskega muzeja je prejel poseben odbor na nedavnem planinskem občnem zboru. Kot so poudarili planinci, bo muzej tudi velikega pomena za hitrejši turistični razvoj tega dela gornjesavske doline. Člani odbora so na občnem zboru pozvali vse planince in druge občane, da jim priskočijo na pomoč. Na zaprašenih podstrešjih, v kletih in še marsikje drugje se prav verjetno skriva kup

dragocenosti iz starih časov, ki bodo prav gotovo obogatile zbirko v muzeju. Dolej se je nekaj krajanov že odzvalo, s široko akcijo pa bodo v prihodnje prav gotovo pritegnili še druge.

Datum, kdaj naj bi bil Triglavski muzej odprt, še ni določen, prav tako pa tudi še ni določen prostor. Že dalj časa se v Mojstrani govori o gradnji turističnega objekta neke sredi vasi in najverjetneje bo tam med drugim tudi Triglavski muzej. Ureditev razstavnih prostorov planinci prav gotovo ne bodo finančno zmogli sami, temveč bo tukaj potrebna širša družbena pomoč.

J. Rabič

Letni obračun
tabornikov iz Križev

KRIŽE - Pred novim letom je bila v Križah redna letna skupščina taborniškega odreda Križka gora, ki so se je udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij Križev, Pristave in Tržiča. Vodniki so v poročilih povedali, da je bila posebna pozornost deležna skrb za sprejem novih članov, kar jim je v veliki meri uspelo. Pestrejšo dejavnost je oviralo pomanjkanje šotorov, ki so jih taborniki posodili prizadetim v potresu na Tolminskem. Razen mlajših so bili aktivni tudi starejši člani križke taborniške organizacije. Tudi v športu so dosegli zavirljive uspehe. Največja akcija tabornikov iz Križev pa je bilo orientacijsko tekmovanje od spomenika do spomenika, ki sodi med največje taborniške akcije na Gorenjskem in tudi v Sloveniji.

Taborniki so v razpravi še posebej opozorjali na težak materialni položaj tabornikov v tržički občini. Križani niso izjema. Le volja do dela brez pomoči ni dovolj. Tabornikom bi morala posvetiti večjo pozornost telesnokulturna skupnost, kjer so pogosto odrinjeni. Razprava je tudi opozorila, da se mora taborništvu vključevati v program celodnevne šole in sodelovati z Društvom prijateljev mladine ter drugimi vzgojno-izobraževalnimi organizacijami.

Prihodna dejavnost tabornikov iz Križev bo usmerjena k življenju v naravi, obujanju tradicij NOB in vključevanju mladih v SLO. Močnejše bo tudi vključevanje v krajevno družbenopolitično življenje in pomoč pri oživitvi taborniške dejavnosti v Tržiču. Na letni skupščini so se križki taborniki zahvalili občinskemu štabu za teritorialno obrambo za pomoč in organizaciji ZRVS za plaketo in za načelnika izvolili Tomaža Pintariča-Cira, za starešino odreda pa ponovno Janeza Kavčarja.

K.

Taborniška igra Ilegalce

KRANJ - Komisija za SLO Zveze tabornikov občine Kranj in odred Albina Drolica iz Kranja sta pripravila tradicionalno taborniško igro Ilegalce. Udeležili naj bi se je vsi taborniški odredi iz krajske občine, vendar so bili v akciji le taborniški odred Albina Drolica in Stražnih ognjev.

V igri je sodelovalo 12 tričlanskih ekip, ki so morale poiskati šest ilegalcev, skritih od Vodovodnega stolpa do Pungrata v Kranju. Ekipa so dobile pred začetkom opis vsakega ilegalca, taborniki Stražnih ognjev pa so poskrbeli tudi za slovesnejši začetek igre s taborniško pesmijo in govornom o Albinu Drolicu. Ob zaključku igre je bil rezultat neodločen. Ekipa so odkrile tri ilegalce, trije pa so ostali neodkriti.

N. R.

Sodelovanje gradbenikov

ŠKOFJA LOKA - Osnovna organizacija ZSMS splošno gradbenega podjetja Tehnik iz Škofje Loke šteje 220 članov. Mladi so lani sodelovali pri gradnji spomenika v Dražgošah, bili aktivni pri akcijah, ki jih organizirajo v okviru svojega programa dela in sodelovali pri več občinskih mladinskih in drugih akcijah. Mladi so še posebno aktivni na športnem področju, ne zanemarjajo pa tudi raznih oblik kulturnega in političnega udejstvovanja. Še posebno tesno pa je njihovo sodelovanje s splošno gradbenim podjetjem Primorje iz Ajdovščine. Z mladimi, ki so zaposleni v tej organizaciji, izmenjujejo medsebojna gostovanja, prirejajo športna tekmovanja in tudi letos bo več mladih iz osnovne organizacije ZSMS SGP Primorje sodelovalo

na smučarskem tečaju na Starem vrhu, ki ga bodo organizirali zanje člani mladinske organizacije SGP Tehnik. Razen tega si izmenjujejo tudi obiske z ogledi delovnih organizacij in proizvodnih prostorov, ter prirejuje izmenoma v Škofji Loki oziroma v Ajdovščini razstave.

Mladi osnovne organizacije ZSMS SGP Tehnik pa se prizadevno vključujejo tudi v delo samoupravnih organov in drugih družbenopolitičnih organizacij v organizaciji in tako kažejo vsestransko pripravljenost za aktivno delo.

D. S.

Akcije mojstranških alpinistov

Mojstranški alpinisti so tudi leto 1976 uspešno zaključili. Vsestranska aktivnost se je odražala v številnih uspešnih vzponih v domačih in tujih gorah, v organizaciji raznih predavanj, udeležbi na raznih tekmovanjih ter v stalni pomoči Planinskemu društvu Dovje - Mojstrana. Čeprav je lansko plezalno sezono spremljalo slabo vreme, so bili s plezalnimi vzponi zadovoljni, še posebno z zimskimi, ki so jih lani prvič izvedli.

Pred alpinističnim odsekom v Mojstrani, ki ima 32 članov, so v letošnjem letu nove akcije. Največ pozornosti v zadnjem času namenjajo odpravi v Ande v Južno Ameriko, ki bo predvidoma meseca maja odšla na pot v okviru praznovanja 50-letnice PD Dovje - Mojstrana. Nadalje bodo alpinisti ponovno izvedli več vzponov, udeleževali se bodo turnih smukov, pohoda na Stol, Triglavskega turnega smuka, za dan mladosti bodo s Triglava ponesli Titovo štafeto, organizirali bodo planinsko šolo, odšli plezat v Paklenico, udarniško urejali bivak in pomagali pri obnovi Aljaževoga doma; skratka, skozi vse leto zanje ne bo počitka.

J. R.

Vsestranska dejavnost
društva invalidov

KRANJ - Društvo invalidov Kranj, ki ima 970 članov in 18 poverjenikov v krajevnih skupnostih v krajski občini, je lani opravilo več pomembnih akcij. Za izboljšanje delovnih razmer članov so posredovali 23 krat, pravno svetovetno pomoč so omogočili 33 članom. Okrog 50 članov društva so omogočili letovanja in klimatsko zdravljenje, oziroma oziroma denarno pomoč pa je društvo odobrilo 33 članom. Društvo in aktivni v delovnih organizacijah so obiskali in obdarili med letom tudi 190 članov na domu in v zavodih. Razen tega so organizirali 3 družabna srečanja in akademije, eno razstavo in en seminar ter trinajst izletov. Šlednjih se je udeležilo okrog 850 članov. Sporazumno s telesnokulturno skupnostjo Kranj pa so organizirali brezplačno plavanje v zaprtem plavalnem bazenu v Kranju za 35 članov.

A. Z.

Očiščene ceste v Gorjah

GORJE - Prejšnja leta so imeli v krajevnih skupnostih Gorje pri Bledu vedno težave s pluzenjem snega. Večina 33 kilometrov cest v krajevnih skupnostih je makadamskih in jih z lesenim plugom niso mogli takoj in dobro splužiti. Lani jeseni pa je krajevena skupnost nabavila dva železna pluga, z lastnikoma traktorjev Andrejem Cudričem s Poljšice in Jankotom Slivnikom iz Zgoranj Gorj pa je sklenila pogodbo, da začeta s pluzenjem cest, ko zapade 15 do 20 centimetrov snega. Prebivalci so zdaj zadovoljni. Sneg, ki je zapadel pred novim letom in tudi po noveletnih praznikih, sta Cudrič in Slivnik takoj zrinila s cest. Pluzenje makadamskih cest tudi zdaj ni lahko, vendar veliko lažje kot nekdanj z lesenim plugom. Naprave za pluzenje so veljale krajevno skupnost Gorje 80.000 dinarjev. Pomenje pa je, da traktorista zdaj sama opravljata to delo. Veših pa so pri starem lesenem plugu mo' ali pomagati še trije ali štiri delavci.

J. Ambrozič

Dimnik sploh ne vleče. Vse te dni sem zmrzovala zaradi vaših zakonov in hišnih svetov.

Nič koliko je bilo takih in podobnih pritožb. Tam razpada okno, piha od vsepovsod, tam je pokvarjen avtomat in vse stopnišče je v temi, druge sta že odpovedali kar dve plošči na električnem štedilniku, neke druge spet...

Stranke so prihajale, pripovedovale, rotile, se zgražale nad tolikšno nemarnostjo, zahtevale so nujna popravila, zamenjavo tega in onega... Zahtevali so, naj vsaj pride kdo pogledat, da se pač nekaj ukrene, kajti živeti v takih hišah ni več mogoče.

A oni izza mize in kupov papirja pa:

Zahtevajte, da se sestane hišni svet. Prinesite vse to napisano z žigom in podpisom vašega hišnega sveta. Brez hišnega sveta, na gole besede posameznikov, ne smemo več in ne moremo ukrepati ničesar. Stranke pa nazaj: Nimamo hišnega sveta. Nobeden noče. Bil je svojčas ta in ta, pa... Nihče noče nič slišati. Kje naj potem smamem ta vaš nesrečni hišni svet.

V glavnem tako. Bilo je to ob uradnih urah v podjetju Domplan v Kranju. Razočarani, nekateri upravičeno jezni, so ljudje odhajali in slišati je bilo nič koliko besed na račun predpisov, zakonov in birokracije. Res ne bi bil rad za mizo tistih, ki so po službeni dolžnosti prisiljeni dvakrat na teden sprejemati stranke in poslušati toliko grdih.

Hišni sveti

Gre v bistvu za uveljavljanje samoupravne organiziranosti v hišah družbene lastnine. Pravzaprav nič novega bi rekli. Saj smo vendar že po vsem svetu znani in deležni priznanj glede samoupravnega sistema. Po vseh podjetjih, povsod je to uveljavljeno; je že prešlo v meso in kri. Nikomur niti na misel ne pride, na primer, da v podjetju ne bodo imeli delavskega sveta itd.

V hišah pa celo resni stanovalci brez vsake zadrege zavračajo misel samouprave: češ, mi bomo brez hišnega sveta. V resnici je res bilo tako vsa dolga leta. Toda lanski zakon o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini z vsemi dogovori, sporazumi in dopolnilnimi akti je vse postavil odločneje. Vse se lahko posluje in urejuje, plačuje in dela samo preko samoupravne organiziranosti, preko hišnih svetov. Tako kot v TOZD in povsod preko samoupravnih organov.

Na območju samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kranj z okroglo 4.700 stanovanj je bilo ob uveljavljanju tega zakona kakih 300 hiš brez organiziranosti. Stanovanjska skupnost se je lotila tega vprašanja dokaj organizirano. Bili so pogovori s prizadetimi stanovalci po večjih krajih in skupnostih, bili so pogovori z občinskimi družbenopolitičnimi organizacijami itd. Ponekod so se z večjim ali manjšim uspehom zavzele krajevne organizacije SZDL, v OO ZK Zlato polje pa so v lanskem delovnem programu sprejeli tudi obveznost članstva za sodelovanje in pomoč hišnim svetom. Več je bilo takih primerov. Kljub vsemu pa še pre malo. Zakon sicer določa, da »krajevne skupnosti pomagajo stanovalcem pri oblikovanju hišnih svetov«, vendar večjih posegov še ni bilo.

Kot naslednja, širša oblika samoupravne organiziranosti v hišah družbene lastnine so z zakonom predvideni zbori stanovalcev krajevne skupnosti. Po zakonu je vsak hišni svet lani izvolil tudi svojega delegata. In ti bi v tem zboru morali razviti svoje poslanstvo, ki je lahko zelo široko. Toda doslej (vse to velja za izkušnje v Kranju!) še ti zbori niso zaživel, niti niso še organizacijsko zasnovani s svojimi poslovniki itd.

Hišni sveti so »prvostopenjska«, najmnožičnejša šola samoupravljanja. Zajemajo prav vse prebivalce. Ob tem gre za prelamljanje drobnolastniške miselnosti, gre za sožitje, za sporazumevanje, za dogovarjanje med stanovalci, skratka gre za nove odnose med ljudmi, za spoštovanje družbene lastnine, gre za globok, postopen preobrat odnosa posameznika v širokem okviru naše socialistične ureditve. To pa, roko na srce, marsikje ni enostavno, najmanj pa enkratna akcijska naloga.

Slišijo se pripombe glede preteklosti - kaj se bomo šli brez denarja. Sedanja, nova delitev stanarin je precej spremenjena v korist hišnih svetov. Denar je! Težje je s kadri. Marsikje nihče noče biti predsednik. Če pa se med člani, med stanovalci dogovorijo in si razdelijo naloge, nekdo skrbi za podstrešje in streho, drugi za vodovodne instalacije, tretji za elektriko, naslednji za kleti in dvoranice, za zelenice in okrog hiše itd., potem res ne bo »predsednikovance« težavno.

Se vedno je namreč precej hiš v »brezvladju«. Posamezniki moldejujejo za razna popravila, se jezijo, razširjajo malodušje... Toda nič ne pomaga. Potrebno bo, da si med stanovalci pogledamo v oči, da se pogovorimo in uredimo, kakor je nam samim prav in potrebno.

K. Makuc

Radovljiški planinci
uspešni v preteklem letu

Člani Planinskega društva Radovljica so bili v preteklem letu aktivni in delavni na vseh področjih. Ko so na občnem zboru ocenili svojo dejavnost, so lahko ugotovili, da je bil v tem obdobju storjen pomemben korak naprej v delovanju društva, hkrati pa tudi pri približevanju lepote gora in gorskega sveta delovnim ljudem in občanom v Radovljici. Posebno so poudarili, da so planinci pomemben člen v verigi naših obrambnih priprav. Dobro so kondicijsko in orientacijsko pripravljani, posebno so izvežbani alpinisti in člani GRS. Tudi v preteklem letu so tesno sodelovali z ostalimi planinskimi društvi v občini, z družbenopolitičnimi organizacijami in pripadniki JLA. Konec leta so tudi vrnilo obisk pobratenemu društvu Ravna gora iz Varaždina, s katerim sodelujejo že več let.

Planinsko društvo Radovljica je v letu 1976 gospodarsko dobro poslovalo, nekaj težav jim je povzročil le novi zakon o plačevanju. V vseh treh planinskih domovih, ki jih oskrbuje društvo, Pogačnikov dom, Valvasorjev dom in Roblekov dom, so zabeležili zadovoljiv obisk, gospodarski odsek pa je v teh domovih organiziral več popravil. Pri Valvasorju je bil nameščen nov pod v jedilnici, pri Roblekovem domu pa je bil zgrajen bunker za agregat. Letos bodo z gradbenimi deli nadaljevali, in sicer je pri Valvasorjevem domu nujno potrebno zamenjati streho in urediti sanitarije. Tudi v Pogačnikovem domu bo potrebno izvesti več vzdrževalnih del in namestiti nov pod.

Člani mladinskega odseka so v preteklem letu opravili vrsto izletov,

ki so bili vsi povezani s potmi planinske šole, ki je prav tako uspešno delovala. Mladi so pokazali veliko pripravljenost in voljo za delo, kar je najtrdnjša osnova, da ima društvo dovolj mladih ljudi, ki bodo sposobni nadaljevati tradicijo planinstva v Radovljici. Člani alpinističnega odseka so opravili več težjih letnih in zimskih vzponov, en član pa je tudi kandidat za naslednjo himalajsko odpravo.

Na občnem zboru je stekla beseda tudi o tem, da bo v prihodnje potrebno poglobiti sodelovanje z občinsko temeljno telesnokulturno skupnostjo. Predstavniki Planinske zveze Slovenije je ob tem poudaril, da je TKS treba prikazati pomen in vlogo planinstva v naši družbi, saj je to skoraj povsod najbolj množična družbena organizacija. Tukaj je opozoril tudi na problem. Planinska organizacija ne dobi sredstev, prav tako planinci ne morejo najemati kreditov. Nujen bi bil družbeni dogovor za financiranje visokogorskih postojank. Promet v planinstvu namreč postopoma stagnira, višajo se le cene v postojankah. Vsekakor vrsta odprtih vprašanj, o katerih bo potrebno v prihodnje resneje razmišljati.

Člani Planinskega društva Radovljica bodo letos nadaljevali s takšno zavzetostjo kot doslej. Nov upravni odbor je že sprejel akcijski program, ki zajema vse dejavnosti v okviru društva. Med prvimi pomembnimi nalogami društva bo ustanovitev aktivna ZK, s katerim bodo radovljiški planinci še razširili sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami.

J. Rabič

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Prodaj SMUČI KNEISSEL 205 cm in IMPULS 180 cm, moške PANCARJE št. 41, moško BUNDO št. 52, žensko BUNDO št. 50. Vondina, Kranj, Partizanska 25 271
Prodaj mlado KRAVO s telicem ali brez in BIKCA, starega 15 mesecev za rejo. Sr. Bitnje 18 272
Prodaj 180 kg težko SVINJO, nova STOJISKA za devet glav po znižani ceni in menjam sedem mesecev staro TELIČKO za BIKCA. Dolinšek, Lenart 3, Cerklje 273
Prodaj PRAŠICA za zakol, 120 kg težkega. Nasovče 27, Komenda 274

dežurni veterinarji

Od 21. do 28. januarja 1977:

Teran Janez, dip. vet., Kranj, Vrečkova 5, telefon 26-357 in 21-798 za občino Kranj;

Pipp Andrej, dipl. vet., Sk. Loka, Partizanska 37, telefon 60-380 za občino Sk. Loka;

Benulič Marjan, dipl. vet., Radovljica, Stanetažavet., Radovljica, Stanetažagarja 12, telefon 75-043 za občino Radovljica in Jesenice.

Dežurstvo se prične ob 14. uri popoldan in traja do 6. ure zjutraj naslednjega dne.

Centralna dežurna služba ZVZG Kranj, na telefonski številki 25-779, pa deluje neprekinjeno.

Živinorejsko veterinarski zavod Gorenjske

Poceni prodaj PEČ na olje EMO 3 in črno-beli TELEVIZOR EI Niš, Informacije v večernih urah telefon 23-124

Prodaj PRAŠICA za zakol, 180 kg težkega. Šmartno 7, Cerklje 275
Zamenjam 200 kg težkega PRAŠICA za brejo SVINJO. ZG. Brnik 60, Cerklje 276
Prodaj KRAVO pred telitvijo. Cegelnica 1, Naklo 277

Prodaj mesnatega PRAŠICA, 140 kg, za zakol. Predoslje 58a 278

Prodaj BIKCE za pitanje, 8 tednov stare. Poljče 7, Begunje 279

Prodaj KRAVO, 9 mesecev brejo, ki bo tretjič telila. Bizjak Marjeta, Poljščica 39, Zg. Gorje 280

Ugodno prodaj novo PEČ za centralno FEROTERM z BOJLERJEM - 35.000 kkal. Klemenčič, Srednje brdo 8, Gorenja vas 281

Prodaj črno-beli TELEVIZOR Gorenje avtomatik. Hribar Franc, Golniška 32, Kranj 282

Prodaj krmilni KROMPIR. Hudobivnik, Suha 33, Kranj 283

Ugodno prodaj črno-beli TV SPREJEMNIK PANORAMA - AYILA ISKRA. Struževo 47 B 284

Prodaj mešana DRVA - 4 metre in komplet STROJ za fiat 600. Markovič, Savska cesta 42, Kranj 285

Prodaj KRAVO, dobro mlekarico, pred telitvijo. Tišler, Lom 11a, Tržič 286

Prodaj KRAVO s teletom. Kržišnik, Hotovlje 9, Poljane 287

Prodaj dve KRAVI, ena tik pred telitvijo. Grabče 18, Zg. Gorje 288

Prodaj PRAŠICA za zakol. Sp. Gorje 39 289

Prodaj PEČ termoakumulacijsko AEG, 4 KW, staro eno leto, za 3.000 din. Mišanovič, 31. divizije 46, Kranj 291

Prodaj PRAŠICA za zakol. Sp. Duplje 34 290

vozila

Prodaj R 8, Letnik 1966, celega ali dele. Ogleđ vsak dan popoldan. Skumavec, Krnica 31, Zg. Gorje 294

Prodaj PRINCA 1200, letnik 70, z vgrajenim priključkom za prikolico in avtoradiom, znamke PHILIPS. Krničar Darko, Radovljica, Gradničkova 107 295

Prodaj R 8, Letnik 1966, celega ali dele. Ogleđ vsak dan popoldan. Skumavec, Krnica 31, Zg. Gorje 294

Prodaj PRINCA 1200, letnik 70, z vgrajenim priključkom za prikolico in avtoradiom, znamke PHILIPS. Krničar Darko, Radovljica, Gradničkova 107 295

Prodaj R 8, Letnik 1966, celega ali dele. Ogleđ vsak dan popoldan. Skumavec, Krnica 31, Zg. Gorje 294

Prodaj PRINCA 1200, letnik 70, z vgrajenim priključkom za prikolico in avtoradiom, znamke PHILIPS. Krničar Darko, Radovljica, Gradničkova 107 295

Prodaj R 8, Letnik 1966, celega ali dele. Ogleđ vsak dan popoldan. Skumavec, Krnica 31, Zg. Gorje 294

Prodaj PRINCA 1200, letnik 70, z vgrajenim priključkom za prikolico in avtoradiom, znamke PHILIPS. Krničar Darko, Radovljica, Gradničkova 107 295

Prodaj R 8, Letnik 1966, celega ali dele. Ogleđ vsak dan popoldan. Skumavec, Krnica 31, Zg. Gorje 294

Prodaj PRINCA 1200, letnik 70, z vgrajenim priključkom za prikolico in avtoradiom, znamke PHILIPS. Krničar Darko, Radovljica, Gradničkova 107 295

Prodaj R 8, Letnik 1966, celega ali dele. Ogleđ vsak dan popoldan. Skumavec, Krnica 31, Zg. Gorje 294

Prodaj PRINCA 1200, letnik 70, z vgrajenim priključkom za prikolico in avtoradiom, znamke PHILIPS. Krničar Darko, Radovljica, Gradničkova 107 295

Prodaj R 8, Letnik 1966, celega ali dele. Ogleđ vsak dan popoldan. Skumavec, Krnica 31, Zg. Gorje 294

Prodaj PRINCA 1200, letnik 70, z vgrajenim priključkom za prikolico in avtoradiom, znamke PHILIPS. Krničar Darko, Radovljica, Gradničkova 107 295

izgubljeno

Bokser, mlada psička, rjava s temnimi progami, rdečo ovratnico se je izgubila 14. januarja. Najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne lastniku, Kranj, Bertoncljeva 13, telefon 22-264 316

2. januarja 1977 je odšel od doma nemški ovčar. Sliši na ime Aris. Poštenega najditelja prosim, da ga vrne proti nagradi. Hrastje 105, Svečak 317

11. 1. sem izgubila URO ATLANTIC na poti od osnovne šole v Radovljici do banke. Poštenega najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne v tajništvo šole v Radovljici ali v kiosk pri postaji. 312

25. 12. 1976 se je izgubil rjav PES - JAZBEČAR. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči na naslov v oglašnem oddelku. 313

ostalo

VDOVEC, upokojen, star 60 let želi spoznati žensko od 50 do 60 let, lahko brez dohodkov, da bi se preselila na deželo. Naslov v oglašnem oddelku. 314

Čuvaj plaže pozimi

Čuvaj plaže pozimi, film Gorana Paskaljevića, je pomenil presenečenje že na puljskem festivalu, pa pozneje na festivalih v inozemstvu in na Tednu domačega filma v Celju, kjer so ga tudi v Sloveniji prvi prikazovali. V Celju se posebej zaradi skorajda hotene primerjave s Hladnikovi in Soemnovimi Belimi travami; deli obravnava podobno problematiko oz. tematiko: v ospredju sta mlada para v zdajšnjem prostoru in družbi, oba iščeta prostor v našem vsakdnevju in oba para sta razočarana nad okolico in našo »sodobnostjo« ter medčloveškimi odnosi. Pa tudi režiserja sta si, vsaj glede debata, podobna; uspela sta bliskovito in z izrednim delom - Hladnik že pred več kot petnajstimi leti s Plesom v dežju.

Primerjava pa se tako tudi že neha. Medtem, ko junaka iz Belih trav, sicer skoz verbalne krče, delujeta predvsem lepotniško in sta pravzaprav apologeta socialističnega realizma in zlasti optimizma ter tako tudi že kazeta, kako bi moglo biti - odločita se, na pr., da bi rada službo, in jo takoj dobita, pa stanovanje povrh - kako, v resnici, film z zunanjim čarom igralcev preide resnični problem njune eksistence (pa celoten filmski projekt), tako je takoj značilno za interpretu v Čuvaju plaže pozimi profesionalen pristop do kreacij in njuna vzdrževanje v medsebojni odnos ter odnos do sveta, ki ju obdaja in pogojuje. Verizma sicer Čuvaju plaže pozimi ne moremo pripisovati, vendar je trdna zasidranost v okolju, mentaliteti omogočila delu pristnost obravnave ter zlasti sporočilnosti. In mimo zgodbe, okvirja, ki je sicer pomenljiv, je v filmu toliko dorečenih spoznanj (socioloških, psiholoških in družbenih), iskrenosti v sočenu s prakso družbenih konfrontacij ter prahoteni ljudi - ne le mladih -, ki jim pravimo: lepota, resnica, sreča.

Spoznata se mimogrede. Podobna sta si; končala sta šoli in, zaman, čakata delo. Utesnjeno se počutita - vidimo okolji, ki v njem živita; potrošništvo in jargospodstvo ter, podobno jarost, razpetost podželanov v mestu, »folkloro« in »snobizem«. Revnost, tudi - še bolj - v prenesenem pomenu besede, stiska, osamljenost, odvečnost. Poročita se - instinkt kolektivizma? In, če se njune sanje razblinijo, ni to poraz njihovih hotenj in ciljev, pač pa konformizma okolice, razkoraka med besedo in dejanjem.

Dogajanja in spoznanja s filmskega platna, kakor ju doživljata junaka, res niso niti gledalcu, kakor radi pravimo in si taka želimo, prijetna, »graditeljska« in »umetniška«, tolažila, nedotikajoča se nas. Toliko bolj smo, pravzaprav, vrženi v sodržljive zaradi lahkotne izpovednosti, preprostosti izražaja (scenarij, in verjetno dialogi, Gordan Mihič, fotografija Aleksander Petković, igra Irfan Mensur - ki se ga spominjamo iz mnogo preveč precejšajočega Sarajevskega atentata - in Gordana Kosanovića, kot osrednja akterja ter Danilo Stojković, prav zaradi »junakovega« očeta, nagradjenec iz Niša), pa zaradi sugestivnosti obojega, zaradi (filmske) idejnosti in celostnega prikazovanja.

Seveda je v Čuvaju (ali pazniku) plaže pozimi tudi več kadrov, ki so nekako vrinjeni in kažejo na, vendarle, zadrego začetnika: povedati čim voč in vse na en mah, koketiranja z lascivnostjo, pa čeprav kot protiutež osrednji hipotezi o smislu življenja obeh protagonistov. Pa je film vendarle premostil vsaj dvoje zaprtosti naše kinematografije v zadnjih letih: družbeno kritičnost in komunikativnost.

V Kranju smo ga celo, namesto Čuvaj plaže v zimskem času nekoliko bolj pravilno preimenovali v Čuvaj plaže pozimi.

J. Poltrak

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA V POLJANSKI DOLINI

Od petka, 21. 1. od 20. ure do petka 28. 1. do 6. ure je dežurni zdravnik dr. Bernik Karel, telefon 69-298.

Podnevi ob delavnikih iščite pomoč v ambulanti Gorenja vas oziroma v Žireh.

Kadar v nujnem primeru ne najdete svojega oziroma dežurnega zdravnika, se obrnite direktno na ZD Škofja Loka telefon 60-440.

Poceni prodaj avto DKW. Klavžar Marko, Zgoša 6, 64275 Begunje 296

MOTOR fiata 600, menjalnik in še nekatere dele zastave 750 poceni prodaj. Fabjanič Luka, Vrba 15, 64274 Žirovnica 297

Prodaj starejši VW z novimi gumami, celega ali po delih, za 4.000 din. Markovič, Vrtnarija, Kranj 298

Prodaj ZASTAVO 750, starejši letnik, lahko tudi po delih. Skofjeloška 28, Kranj 299

Prodaj FIAT 850 SPORT COUPE, letnik 1970, registriran za leto 1977. Ogleđ AMZS TB Kranj, telefon 987 300

zaposlitve

Sprejem DEKLE, ki želi v Ljubljani nadaljevati šolanje, tečaj, izučiti se poklica ali se zaposliti. Kaplan, Galjeva 14, Ljubljana 306

Stalne PREVOZE nudimo PREVOZNIKU s kamionom 4 do 7 ton. Informacije: LESNINA - LES Kranj, Primskovo, tel. 26-076 307

Službo dobi KV KUCHARICA in gospodinjstva pomočnica za kuhinjo v gostilni. Hrana in stanovanje v hiši. Nastop službe takoj. Gostilna ob Ljubljani, Ljubljana, Velika Čolnarska 17 315

stanovanja

Iščem SOBO s kuhinjo ali GARSONJERO v Kranju. Ponudbe pod »Reden plačnik« 301

Opremljeno in ogrevano SOBO na Planini oddam dvema študentoma. Pokličite 064-42-135 od 19. do 20. ure 302

Oddam SOBO, posebni vhod. Britof 44 303

posesti

Prodaj GARAZO v Tržiču. Javornik, Pangeršiča 5, Trstenik 304

Prodaj starejšo HIŠO v centru Tržiča. Cena 17 M. Informacije Zg. Duplje 57. Zaželeno je plačilo v gotovini. 305

priredivitve

Tudi v letu 1977 ansambel TRGOVCI igra vsako soboto ob 19.30 v KOMENDI in vsako nedeljo ob 16.30 na PLESU v dvorani na PRIMSKOVEM. Vabljeni. 308

KS ZALOG prireja v petek VELIKI MLADINSKI PLES. Igra priznani ansambel VESELI TRGOVCI. 309

obvestila

EKSPRES ČIŠČENJE itisona, tapisoma, preprog, foteljev, kavčev. Pridem na dom. Gogala, Kidričeva 38, tel. 22-059 v popoldanskem času. 310

ŠOFERJI POZOR. Obveščam vas, da sem na novo odprl AVTOKLEPARSKO DELAVNICO. Rok čakanja največ 15 dni. Preskrbljeno je tudi za LIČANJE. Brunik Mirko, Suhadole 41, pri Komendi. 311

ISKRA Industrija za telekomunikacije elektroniko in elektromehniko
Kranj, Savska loka 4

IŠČEMO KOOPERANTE za navijanje raznovrstnih tuljav

Vse potrebne informacije dobite v ISKRI Kranj, Savska loka 4 - oddelk za kooperacije, tel. 22-221 int. 27-43.

Prispevki v sklad za slepe

Center za rehabilitacijo in varstvo slepih in slabovidnih Slovenije Škofja Loka se iskreno zahvaljuje vsem spodaj navedenim darovalcem, ki so prispevali zneske v naš sklad za preureditev in dograditev centra pri SDK Škofja Loka (št. žiro računa 51510-740-30-30832) in sicer od 13. aprila 1976 dalje:

darovalec	din
Alojzija Šteinfel, Bled, Savska cesta 20 (namesto venca nečakinji Magdaleni Kunčič)	500
Milan Zorko, Kranj, Stošičeva 1 (namesto venca Eri Jožetu)	500
sodelavci v spomin Eri Jožetu	970
Jozefa Fišer, Radovljica, Zale 2 (darilo v sklad)	5000
Vida Sešek, Begunje na Gorenjskem - darilo iz zapuščine (denar poslali: Mara Šuklje iz Ljubljane, Dvorčakova 10 in Lepša Šturm iz Ljubljane, Hudovernikova 2)	5300
Zdravstveni dom Škofja Loka (namesto venca za Marijo Ceferin iz Leskovca)	540
Zdravstveni dom Škofja Loka (namesto venca Kavčič Francki iz Škofje Loke)	720
dedovano po Mariji Krmelj z Jesenic	15530,05
Sindikalna podružnica KZK, obrat Mlekarna Kranj (namesto venca za pokojnega očeta sodelavca prof. Štefana Oštira)	600
stanovanjski stolp, Ljubljana, Kidričeva 15 (poleg venca za pok. Aleksandra Kuhariča)	2300
Marija Zdrovec, Ormož, Dobrova 20 (namesto venca za pok. Aleksandra Kuhariča)	500
Marica Jesenovec, Ljubljana, Dalmatinova 3 (namesto venca za pok. Aleksandra Kuhariča)	300
Franc Hegeduš, Murska Sobota, Cankarjeva 20 (namesto venca za pok. Aleksandra Kuhariča)	200
Jože Kuharič, Maribor, Tomanova 2 (namesto venca za pok. Aleksandra Kuhariča)	500
Vinko Roškar, Ljubljana, Tomažičeva 67a (namesto venca za pok. Aleksandra Kuhariča)	500
Helena Cesar, Kranj, Tekstilna 3 (namesto venca za pok. Aleksandra Kuhariča)	300
dr. Stanko Gogala, Ljubljana, Prijateljeva 11 (namesto venca za pok. Aleksandra Kuhariča)	500
Stane Derganc, Ljubljana, Ciri Metodov trg 20 (namesto venca za pok. Aleksandra Kuhariča)	500
Saša Kovač, Ljubljana, Povšetova 62 (namesto rož za pok. Aleksandra Kuhariča)	200
Marica Jesenovec, Ljubljana, Dalmatinova 3 (namesto venca za pok. Antona Brčar)	200
Osnovna organizacija Gorenjska oblačila Kranj (namesto rož za pok. Franca Kvojar)	400
Gostilna Pri Angelci: Rezka Derlink, Lesce, Hlebce 16 (v dobrodelne namene)	500
stanovalci Strah Neja, Ljubljana, Mestni trg 7 (v počastitev spomina Isp. Jakob)	740
družina Bernard, Škofja Loka, Hafnerjevo naselje 35 (namesto venca na grob Zakotnik Franca)	1600
družina Starman, Škofja Loka, Suha 32 (namesto venca na grob Zakotnik Franca)	400
družina Janeza Almana, Kranj, Sorlijeva 25 (namesto venca na grob Franca Zakotnika)	500
kollektiv RTG Vojaške bolnice Ljubljana (namesto venca na grob Marije Gorjanec)	850
soročniki Mimi Gorjanec, roj. Košir (namesto venca na grob)	400
lastniki vikend hiše naselja Vigrad: Skale, Šter. Primožič, Mihelčič in Kraljič (namesto venca za pok. Valentina Zagarja)	250
Skupnost slovenskih občin, Ljubljana (namesto noveletnih voščilnic)	1500
Projektivno podjetje Emona, Projekt Ljubljana (namesto noveletnih čestitk)	1000
komercialni sektor Tovarne verig, Lesce (namesto venca umrli Ivani Prešern - sodelavci njenega sina Joža)	820
Turistično društvo Preddvor (v spomin namesto venca ob smrti dolgoletnega člana TD Preddvor Slanc Jožeta)	500
Stanka Tržan, Škofja Loka, Partizanska 41 (namesto venca za mamo - sostanovalci Partizanske 41)	400

Za približek slepih oskrbovancev so darovali:

Anica in Sonja Mlakar, Ljubljana, Na Korošci 17 (namesto venca za pok. Maljo Golobič)

Majda Rotar, Ljubljana, Pot na gradišče 4 (namesto venca za pok. Marijo Rotar)

Dora Plestenjak, Škofja Loka

Majda Rotar, Ljubljana, Pot na gradišče 4 (namesto venca na grob pok. prof. Dore Vodnik)

Janez Klopčič, Škofja Loka

Božidar Stolcar

zbrani sošolci ob 58-letnici mature (v spomin pok. univ. prof. Mirka Šubica)

Vsem darovalcem se prav prisrčno zahvaljujemo in upamo, da bo njihov plemeniti zgled spodbudil še druge organizacije združenega dela, delovne skupnosti in posameznike, da bodo po svojih močeh prispevali v naš sklad za preureditev in dograditev zavoda. Dobrodošel nam bo vsak še tako skromen prispevek.

Vsem bodočim darovalcem se vnaprej iskreno zahvaljujemo.

Škofja Loka, dne 13. 1. 1977

Odbor za medsebojna razmerja pri

OZD Komunalni servis Gorenja vas,

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

**2 KV ali PK zidarjev
VK ključavničarja ali
strojnega ključavničarja
4 KV ali PK delavce kovinske stroke
NK delavca**

Interesenti naj vložijo pismene prošnje na naslov Komunalni servis, 64224 Gorenja vas ali se osebno zglasijo v upravi podjetja.

Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu pri

Zavarovalni skupnosti TRIGLAV, Gorenjska območna skupnost Kranj DELOVNA SKUPNOST

objavlja prosto delovno mesto

zavarovalnega zastopnika

za zavarovanje oseb s polnim delovnim časom za nedoločen čas v zastopu Škofja Loka.

Posebni pogoji: končana srednja šola ali popolna osnovna šola in starost najmanj 18 let. Zaželeno je, da kandidat stanuje v zastopu in da ima posebno veselje za terensko delo in za delo z ljudmi.

Prošnje za pridobitev lastnosti delavca sprejema sektor za splošne, kadrovske in pravne zadeve pri Zavarovalni skupnosti TRIGLAV, Gorenjska območna skupnost Kranj - DELOVNA SKUPNOST, Kranj, Oldhamska c. 2.

K prošnji je treba priložiti zadnje šolsko spričevalo, kratek življenjepis in potrdilo o nekaznovanju. Rok za vlaganje prošenj poteče 15 dan po objavi.

O izbiri kandidata na prosto delovno mesto bodo obveščeni vsi kandidati najkasneje v roku 30 dni po zaključku objavljenega roka.

Trgovsko podjetje na veliko in malo UNIVERSAL Jesenice

razpisna komisija pri delavskem svetu
ponovno razpisuje prosta vodilna
delovna mesta:

1. šefa finančno- računovodskega sektorja

Pogoj:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske ali druge ustrezne smeri
- 3 oz. 5 let delovnih izkušenj
- program razvoja in dela sektorja
- moralno politična neoporečnost
- poizkusno delo 3 mesece

2. šefa splošne službe

Pogoj:

- visoka ali višja izobrazba pravne ali druge ustrezne smeri
- 3 oz. 5 let delovnih izkušenj
- program razvoja ali dela sektorja
- moralno politična neoporečnost
- poizkusna doba 3 mesece

Podjetje razpolaga z družinskim stanovanjem. Pismene prijave s potrebnimi dokazili in potrdili o nekaznovanju pošljite v 15 dneh od dneva objave na naslov:

Trgovsko podjetje na veliko in malo UNIVERSAL Jesenice, C. M. Tita 1 - za razpisno komisijo, 64270 JESENICE.

**Poleg tega odbor za medsebojna razmerja
objavlja naslednja prosta delovna mesta:**

1. vodje finančne operative

Pogoj:

- višješolska ali srednješolska izobrazba ekonomske - finančne smeri
- 2 leti delovnih izkušenj
- poskusno delo 3 mesece

2. referenta za obračun osebnih dohodkov

(ponovna objava)

Pogoj:

- srednješolska izobrazba ekonomske ali druge ustrezne smeri
- 2 leti delovnih izkušenj
- poizkusno delo 3 mesece

3. vodje skladiščne službe

(ponovna objava)

Pogoj:

- višješolska izobrazba
- 2 leti delovnih izkušenj
- poizkusno delo 3 mesece

4. namestnika šefa poslovalnice 3

Pogoj:

- srednješolska izobrazba ekonomske-komercialne smeri
- 2 leti delovnih izkušenj
- poizkusno delo 3 mesece

Pismene vloge z dokazili o izobrazbi sprejema odbor za medsebojna razmerja do 15 dni od dneva objave.

Prehitevanje in vožnja mimo po desni

Prehitevanje je vožnja mimo vozila, ki se premika v isto smer. Navadno govorimo samo o prehitevanju z leve strani in o vožnji mimo z leve strani. Redko pa govorimo o prehitevanju z desne strani in o vožnji mimo z desne strani, ker zelo redko prehitevamo z desne strani, saj se redkeje najdemo v takšni prometni situaciji. Ker pa je prehitevanje z desne strani enako nevarno, kakor prehitevanje z leve strani, mogoče še bolj, mora vsak voznik po določilih Temeljnega zakona o varnosti v cestnem prometu dobro poznati tudi prehitevanje z desne strani in enako tudi vožnjo mimo z desne strani.

Kdaj lahko prehitevamo z desne strani? Vozilo prehitevamo z desne strani takrat, kadar je vozilo na vozišču pred nami zavzelo tak položaj in njegov voznik daje znak, da se da zanesljivo sklepati, da bo vozilo zavilo v levo. Vozilo, na primer tramvaj, ki se premika po tirnicah, prehitevamo samo z desne strani, vendar pod pogojem, da je med vozilom (tramvajem) in desnim robnikom vozišča dovolj prostora oziroma, da obstaja prometni pas.

Kako začnemo prehitevati z desne strani? Najprej moramo ugotoviti, če je dovolj prostora med vozilom, ki ga prehitevamo, in desnim robnikom vozišča. To prometno situacijo ne ugotavljamo v zadnjem hipu, ampak še na zadostni razdalji, raje prej kot pozneje. Naslednje opravilo voznika pa je, da se prepriča, še preden se približa prehitevanemu vozilu na varnostno razdaljo, s pogledom v vzratno ogledalo in desni mrtvi kot avtomobila, če lahko varno prehiteva. V vzratnem ogledalu ugotavljamo prometno situacijo za seboj - če so vozila, s kakšno hitrostjo se nam približujejo in ali je voznik za nami že dal znamenje, da nas namerava prehiteti po desni. Če je voznik za nami že vključil desni smernik, ga moramo pustiti, da nas prehití, šele nato lahko prehitevamo. V vzratnem ogledalu vidimo del ceste, ki je

mestni vožnji se v takem kotu znajdejo kolesarji in mopedisti, zunaj naselja pa zelo hitri avtomobili. Zaradi tega lahko pride pri razvrščanju z enega prometnega pasu na drugega, ali pri zavijanju v desno, do težke prometne nesreče, ki bi jo zakrivil sami in to samo zato, ker nismo pogledali v »mrtvi kot«.

Ko smo se prepričali, na varnostni razdalji seveda, da lahko prehitevamo, vključimo desni smerni kazalec in zavijamo v desno. Prehitevamo tako, da desni kazalec utripa ves čas zavijanja proti desni (slika št. 2). Pri prehitevanju moramo posebej paziti na bočno razdaljo s prehitevanim vozilom, kar je odvisno od hitrosti obeh vozil; pri večji hitrosti mora biti bočna razdalja večja in obratno. Ko prehitevanje zaključujemo, moramo paziti na varnostno razdaljo do vozila, ki smo ga prehiteli: voziti moramo v primerni varnostni razdalji, ki je seveda spet odvisna od hitrosti obeh vozil.

Če niso izpolnjeni vsi pogoji, ki smo jih prej navedli, ne smemo za-

četi s prehitevanjem, ker je tvegano. Voznik pred nami ima namreč lahko vključen levi smerni kazalec in se počasi premika naprej. Takrat ga ne smemo prehitevati, ker še ni zavzel položaja na cesti, iz katerega se lahko sklepa, da bo zavil v levo (slika št. 2). Zato vozimo še nekaj časa za voznikom po desni ali pa z vožnjo naravnost.

Kaj je vožnja mimo in kako vozimo mimo po desni strani? Vožnja mimo je vožnja mimo ustavljenega ali parkiranega vozila ali drugega objekta na prometnem pasu, po katerem se premika vozilo. Če je na sredi vozišča zaznamovan otok za pešce ali zaznamovan parkirni prostor ali zaznamovana katerakoli druga površina, po kateri se ne opravlja promet, morajo vozniki voziti mimo takega otoka, objekta ali prostora z desne strani. Če so taki otoki, objekti ali prostori na sredini vozišča enosmerne ceste, lahko vozniki vozijo mimo z desne in z leve strani. -VEK-

Prometne nezgode lani

Več mrtvih na cestah

Statistika prometnih nesreč sploh ni kaka prijetna statistika, še posebej tedaj ne, če se številke v primerjavi s prejšnjim obdobjem tudi povečujejo: tako je tudi s prometnimi nesrečami, ki so se lani pripetile na gorenjskih cestah, to je na območju UJV Kranj. V statistiko so zajete prometne nesreče s hujšimi posledicami, to je veliko materialno škodo, telesnimi poškodbami in seveda smrtjo. Čeprav je v seštevku vseh mrtvih na slovenskih cestah lani umrlo 9 oseb manj kot leto poprej, ko jih je bilo 596, pa tega za gorenjsko regijo, kjer je smrtna kosa zamahnila nekoliko močneje, ne moremo trditi. Lani je na gorenjskih cestah namreč umrlo 50 oseb, kar je za 5 več kot leta 1975. Tudi prometnih nezgod s hujšimi posledicami je bilo nekaj več in sicer 576, leto poprej pa 543. Vseh prometnih nesreč, če štejemo še take, v katerih je nastala tudi manjša materialna škoda, pa je bilo lani 2464.

Med mrtvimi je bilo lani največ voznikov in sicer 25, nato slede pešci - 14, 11 pa je bilo potnikov v vozilih. Med mrtvimi je bilo lani tudi pet otrok in sicer dva več kot leto poprej. Ko je te številke komentiral inšpektor za varnost prometa pri UJV Kranj Mirko Derlink, je opozoril na to, da lahko od letošnjega leta dalje računamo na določen vpliv - seveda pozitivni - uporabe varnostnega pasu v osebnih avtomobilih: to naj bi se v bodoče moralo odraziti predvsem na številkah o mrtvih voznikih in potnikih v osebnih avtomobilih. »Glede pešcev, ki v prometnih statistikah že nekaj let zavzemajo mesto čisto pri vrhu tako med smrtnimi žrtvami kot med povzročitelji nesreč, pa bi bilo po moje treba reči,« meni inšpektor Derlink, »da bi se dalo še marsikaj narediti za njihovo osveščanje in vzgojo v prometu: so pa pešci posebno pozimi v kaj nezavidljivem položaju, ko zaradi neočiščenih pločnikov ni mogoče hoditi drugje kot po za vozila očiščenem vozišču in se pri tem seveda izpostavljati nevarnosti. Seveda pa ostaja previdnost pri prečkanju ceste najboljše varstvo pred nezgodo.«

Med vzroki prometnih nesreč na gorenjskih cestah je bila lani neprimerna hitrost na prvem mestu, na drugem kot smo že rekli so nepravilnosti pešcev, ki jim sledi alkohol, nato pa še izsiljevanje prednosti, nepravilno prehitevanje itd.

Alkohol je torej zakrivil lani na gorenjskih cestah 67 hujših prometnih nezgod. Čeprav so posledice vožnje pod vplivom alkohola za voznike dokaj neprijetne, če odštejemo morebitno nesrečo, pa vozniki kljub temu za volan ne sedajo popolnoma trezni ali pa tvegajo vožnjo v prepričanju, da alkohol v krvi ne presega dovoljenih promilov. V lanskem celem letu pa so miličniki na gorenjskih cestah odvzeli zaradi vinjenosti za volanom 841 voznikov dovoljenj, kar je 80 odstotkov vseh odvzetih dovoljenj: vozniki so se začasno slovlili od dovoljenj tudi, ko so nevarno prehitevali ali niso upoštevali signalov na železniških prehodih. Take prekrške, zaradi katerih se je treba začasno odpovedati vožnji z avtomobilom, je naredilo tudi 61 poklicnih voznikov. Sicer pa so zaradi alkohola morali miličniki poslati sodniku za prekrške kar 1130 predlogov za kaznovanje. Na odvzem krvi pa so poslali 309 voznikov, od tega je bilo več kot tri četrtine s prekoračeno mero alkoholnih kapljic v krvi. Med njimi so bili tudi tako vinjeni vozniki, ki so imeli od 3,5 do 4 promile alkohola v krvi, teh je bilo 11, največ pa se je korajžno vozilo z 1,5 do 2 promila alkohola v krvi, teh

je bilo 81. Zalostno pri tem je, kot je poudaril inšpektor Derlink, da so številke o alkoholiziranosti v prometu, pa tudi glede nesreč zaradi nepravilnega prehitevanja na Gorenjskem kar pri vrhu vzrokov nesreč v republiki. Tako kot za druge pokrajine, velja tudi za gorenjsko, da povzroče največ nesreč domači vozniki, ki tudi pogosteje od drugih sedajo za volan »pomankljivo trezni«.

Med objektivne vzroke prometne varnosti pa sodi predvsem odpravljanje takoiemenovanih črnih točk na cestah. V lanskem letu je bilo na gorenjskih cestah več rekonstrukcij, nekatere še niso končane, ker gre za večja dela: tako ni zaključena še jeseniška obvoznica, obvoznica v Podkorenu ter podvoz na cesti Reče-Godešič. Na izboljšavo pa čakajo odseki kot je Log pri Kranjski gori in brez dvoma tudi cesta na nadvozu v Naklem, ki je bila nevarna že prej, zdaj pa še posebej opozarja na neprimerno kockasto vozišče z več hujšimi prometnimi nezgodami v zadnjem času.

L. M.

nesreče

Trčenje na zasneženi cesti

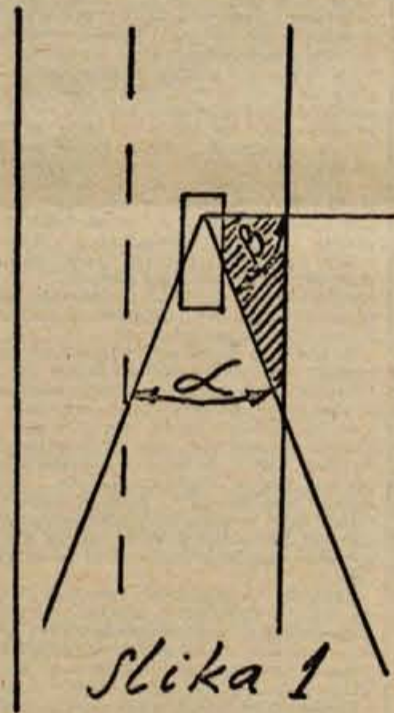
V soboto, 15. januarja, ob 11.15 se je na regionalni cesti Škofja Loka - Jepra v bližini križišča Lipica pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Jože Demšar (roj. 1950) iz Sv. Duha je peljal proti Škofji Loki. V bližini mostu čez Traški graben mu je nasproti z neprimerno hitrostjo po zasneženi cesti pripeljal voznik osebnega avtomobila Nenad Stojakovič (roj. 1953) iz Škofje Loke, ki je tik pred srečanjem dodal plin; zaradi tega ga je zaneslo v levo, da je trčil v Demšarjev avtomobil. Ranjen ni bil nihče, škode na avtomobilih pa je za 30.000 din.

Neprevidno čez cesto

V soboto, 15. januarja, ob 19.15 se je na magistralni cesti v Naklem pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila nemške registracije Mehmed Rizvić (roj. 1942) je peljal proti Podtaboru. V Naklem mu je na kratki razdalji nenadoma izven prehoda za pešce z leve proti desni prišla na cestišče Zora Stanovuković (roj. 1947) iz Milj. Voznik jo je zadel, da je padla in se huje ranila.

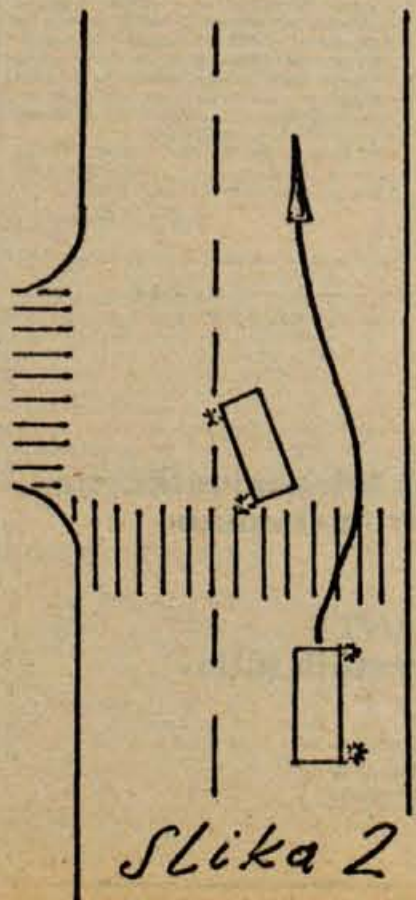
Predavanje o prometu

Radovljica - AMD Radovljica in svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri občinski skupščini Radovljica bosta v petek, 21. januarja, ob 17. uri v dvorani kina v Radovljici organizirala predavanje o spremembah in dopolnitvah cestno prometnih predpisov in o cestnih problemih na Gorenjskem. Članom AMD, voznikom motornih vozil in drugim udeležencem predavanja bodo ob tej priložnosti prikazali diapozitive in poučni film o prometu.

Slika 1

na sliki št. 1 označen s kotom alfa, ne moremo pa videti dela ceste označenega kot beta (črtkani del). V tem kotu se zelo pogosto znajdejo drugi udeleženci v prometu, ki imajo prednost: pešci, kolesarji, mopedisti, osebni avtomobili. Na primer: pri

Slika 2

Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu delovne skupnosti skupnih služb GOZDNEGA GOSPODARSTVA KRANJ

objavlja za prosta naslednja delovna mesta:

1. knjigovodja osebnih dohodkov 2. finančni knjigovodja

Pogoji:

- pod 1.: srednja ekonomska ali 4-letna administrativna šola in 2 leti prakse ali nepopolna srednja izobrazba in 5 let prakse
- pod 2.: srednja ekonomska šola in 3 leta prakse ali nepopolna srednja in 5 let prakse

Delo se združuje za določen čas, zaradi nadomeščanja. Kandidati naj vloge pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov Gozdno gospodarstvo Kranj, Cesta Staneta Žagarja 27 b. e

Svoje tiho in skromno življenje je v 88. letu sklenila naša ljuba
mama, babica, prababica

Marija Salberger

roj. Strniša

Na tržiškem pokopališču jo bomo položili k večnemu počitku v
sredo, 19. januarja, ob 15.30.

Žalujoči: otroci Nadko, Slavka, Dora, Anka, Dragica in
Marjan z družinami

Učenci vodili šolo

Dan samoupravljanja na šoli Josip Broz-Tito v Predosljah

Šolski dan v četrtek, 13. januarja, za učence osnovne šole Josip Broz-Tito v Predosljah sploh ni bil navaden, pač pa najbolj izjemen, kar si jih je mogoče misliti. Tega dne so namreč učenci prevzeli v upravljanje in vodenje vso šolo: prevzeli so tako tehnične posle, administrativne in celo — komaj bi verjeli — pri učnih urah so zamenjali učitelje. Ta dan, ko so prevzeli na svoja ramena vso odgovornost in vse delo, so imenovali — dan samoupravljanja. Preizkušnjo, nad katero so nekateri zmajevali z glavo, pa so opravili več kot zadovoljivo.

»Predlog, da bi za en dan učenci prevzeli vsa delovna mesta na šoli in na ta način nazorno okusili, koliko resnosti in prizadevnosti je treba za opravljanje vsakega dela, je dala občinska organizacija ZSMS Kranj,« je povedal ravnatelj šole Marjan Kne. »Z ravnatelji osnovnih šol smo se dogovorili, da najprej poskusimo na naši šoli, kasneje pa bi nam sledile še ostale. Seveda smo se zavedali, da bi lahko bilo tudi kaj narobe, da bi se učenci obnašali neravno, toda to se ni zgodilo: niti v enem razredu ni bilo treba zamenjati učenca, ki je prevzel učno uro za učitelja, tudi vse ostalo delo je teklo tako kot je treba. Razumljivo, da smo se pripravljali že nekaj časa, že od novembra. Večji del priprav sta prevzeli na svoja ramena mentorica mladinske organizacije Metka Štular, ki je tudi socialna delavka, in pa Marjeta Lapajne, organizatorica prostega časa na naši celodnevni šoli.«

V decembru so se na oglašnih deskah šole pojavili razpisi za vsa delovna mesta na šoli: zanje so se učenci, ki so se čutili sposobne zamenjati za en dan zaposlene, prijavljali na tak način kot bi šlo zares. Pisali so prijave za sprejem, o njih pa je potem odločala pravcova razpisna komisija, ki se je potem seveda še posvetovala z mentorji. Treba je bilo nadomestiti skoraj 90 delovnih mest, največ seveda za posamezne učne predmete: tu so imeli prednost učenci, ki so se lahko izkazali z boljšo oceno, upoštevali pa so tudi že izražene želje po posameznih poklicih, ki so za višje razrede od 5. razreda dalje že bolj ali manj znani.

Ze zgodaj zjutraj se je na šoli čutilo neko napeto stanje, učenci so napeto pričakovali, kaj pravzaprav pomeni prevzeti delo na šoli. V kuhinji se je cela vrsta kuhinjskih pomočnic lotila pripravljanja kosila: treba je bilo skuhati srbski pasulj z mesom, za posladek pa je bila sadna solata s smetano. No, šolsko kosilo je bilo ob običajni uri, okusno, tako da tudi izbirneži niso mogli vihati nosu. So pa rekla dekleta v kuhinji, da je bilo treba trdo delati in da so kar pošteno utrujena.

Delo so prevzele tudi snažilke, med njimi so bili tudi fantje, saj je tudi to delo vse prej kot lahko.

Irena Blažun, učenka 8. b: »Prevzela sem učno uro slovenščine: z mentorjem sva izbrala temo Ivana Cankarja. Potrudila sem se, da je bilo za solce zanimivo.«

javila za delo v kuhinji. Zdaj vidim, da sicer delo ni lahko, že deliti kosila ni enostavno, toda ni mi žal.«

Dragica Babič, učenka 8. b: »Bila sem v pisarni na delovnem mestu tajnice. Že prej me je naša tajnica seznanila z delom, nekaj sem natipkala, pisala sezname, žigosala listke, skratka, delo je kar šlo in vseh mi je bilo. Nameravam na ekonomsko šolo.«

Jerič Ančka, učenka 8. b: »Malo sem imela treme, saj sem morala voditi uro fizike. Vendar sva že poprej z mentorjem učno uro dobro pripravili, tako da težav ni bilo. Šolski so sledili pouku, snov smo ponovili in opravili nekaj poizkusov, tako da je bilo kar zanimivo. Zakaj sem se odločila za fiziko? Nihče se ni prijavil za ta predmet v našem razredu, pa smo potem izbirali kandidata po ocenah.«

Jože Hudobivnik, učenec 7. a razreda: »Prevzel sem organizacijo prostega časa. Organiziral sem igro »ali je kaj trden most« in predlagal igranje namiznega tenisa. Morda bi bilo lahko še bolj pestro, pa bo drugič še bolje.«

Še posebno odgovornost pa je občutil Primož Hudobivnik, učenec 7. a razreda, ki je prevzel mesto ravnatelja. Zjutraj ga je najbolj skrbelo, če so vsi učenci, ki so ta dan nadomestovali učitelje, prišli v šolo in »nastopili službo«. No, tega dne ni hotel nihče ne zamuditi, ne zboleti, tako da se je pouk nemoteno začel. Primož takole meni o svojem delu: »Malo je že bilo treme, sem se pa sčasoma kar privadil. Čutil pa sem, kako je delo ravnatelja odgovorno, zato ga sedaj še bolj cenim, ko ga poznam in menim, da tako čutijo tudi drugi učenci, ki so danes opravljali kako delo. Ko smo obiskovali razrede, smo bili presenečeni nad resnostjo. Menim, da je bil naš dan uspešen, da so učenci spoznali položaj učiteljev in da bo to spoznanje pomagalo k zmanjševanju razlik med učenci in učitelji, k izboljšanju odnosov in da bomo tako našo šolo še bolje lahko upravljali. Tak dan bi bil še kdaj potreben.«

Marija Čimzar, učenka 8. b: »Malo mislim na poklic, ki je povezan s kuhinjo, zato sem se tudi pri-

Irena Blažun, učenka 8. b: »Prevzela sem učno uro slovenščine: z mentorjem sva izbrala temo Ivana Cankarja. Potrudila sem se, da je bilo za solce zanimivo.«

Jakob Burger, učenec 7. a: »Mislim, da so učenci vso stvar vzeli kar resno. Prevzel sem uro fizike v našem razredu: tovariš učitelj je sicer večkrat prišel pogledat, vendar je bilo v razredu skoraj tako mirno kot sicer med običajnimi urami.«

Izkušnje dneva, v katerem so upravljali učenci svojo šolo, so izmenjali najprej na razredni skupnosti, nato pa še na »spelnarni seji«. Opozorili so na pomanjkljivosti, ki so jih opazili, grajali nedisciplino, kjer se je pojavila, v glavnem pa so bili vsi zadovoljni in si takega dneva še želijo. Enakega mnenja so tudi njihovi pedagogi, ki so se kljub dvomom v uspešnost izredno zavzeli, da je ta dan uspel in so seveda morali iskreno pohvaliti resnost, ki so jo učenci pokazali ob prevzemu zanje popolnoma novih dolžnosti. »Zaupanje je vzpostavljeno,« ugotavljajo vsi skupaj in že načrtujejo za drugo polletje nekaj podobnega, morda brez učnega dela, toda z možnostjo organiziranja drugih dejavnosti.

Sandi Troha, občinska konferenca ZSMS Kranj: »Kljub nekaterim manjšim napakam, je bil dan za vse uspešen, učenci so dokazali, da znajo prevzeti odgovornost. Na izkušnjah tovariške pomoči in sodelovanja je treba sedaj graditi naprej in to vsak dan.«

Mija Artač, pedagoška svetovalka: »Kot drugi, sem tudi sama presenečena nad resnostjo, s katero so se učenci lotili dela. Sadovi tega dne naj bi se poznali tudi za naprej. Učenci so pokazali mnoge sposobnosti, kar vse je treba uporabiti in vtikati v vsakdanje delo na šoli tako pri vzgojno izobraževalni dejavnosti kot pri organizaciji prostega časa.« L. M.

Svečanost v garniziji Stane Žagar

Kranj — 15. januar je dan šoferjev in avtomehanikov. Letos so praznik prvič proslavili tudi v garniziji Stane Žagar v Kranju. Na svečanosti so se v petek, 14. januarja, v garniziji zbrali šoferji in avtomehaniki ki so na odsluženju vojaškega roka, predstavniki avtomoto zveze Slovenije in avtomoto društva Kranj ter predstavniki sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Vozniki, ki so na odsluženju vojaškega roka, so lani na Gorenjskem in izven nje prevozili okrog 950.000 kilometrov. Vse naloge s tem v zvezi so uspešno opravili in zato dobili tudi priznanja. Na svečanosti pa so še posebej poudarili, da v JLA posvečajo veliko pozornost in skrb vzgoji in usposabljanju voznikov in avtomehanikov. Tako so le-ti, ko odslužijo vojaški rok, usposobljeni za to delo tudi v vsakdanjem prometu, predvsem pa za uresničevanje programov splošne ljudske obrambe. Ena glavnih skrbi pri

Vsi učenci, ki so prevzeli najrazličnejše dolžnosti na šoli — od vzgojiteljice v urtu, do učiteljev in kuharic, so se po končanih obveznostih zbrali in ugotovili, da so preskušnjo odgovornosti dobro prestali. — Foto: L. M.

Reševalci so se izkazali

Tržič — Reševalna akcija na Zelenici, kjer se je utrgal plaz in uničil šest življenj, je bila ena najboljše in najboljše organiziranih tovrstnih akcij v zadnjih letih pri nas. Zaključena je bila v petek, ko so reševalci okrog 13. ure potegnili izpod snega še zadnjega ponesrečenca Dušana Beštra. Že v četrtek so našli njegovo smučko, ki je bila dobra sled za nadaljnje iskanje. V množični in dobro organizirani akciji so sodelovali gorski reševalci iz Tržiča, Kranja, Jesenic, Ljubljane, Kamnika in zadnja dneva tudi reševalci iz Radovljice in Bohinja. Razen članov GRS so se borili za življenja zasutih na Zelenici tudi delavci UJV iz Kranja, republiškega sekretariata za notranje zadeve, vojniki enote polkovnika Momčila Marjanca in graničarji. Dragocena je bila tudi pomoč lavinskih psov. Vsi sodelujoči v akciji zaslužijo zaradi izredne vztrajnosti, hrabrosti in nadčloveških naporov vse priznanje!

»Reševalna akcija,« ocenjuje njen vodja in načelnik tržiške GRS Marjan Salberger, »je s pomočjo občinskih skupščin Tržiča in Kranja in njihovih predsednikov Milana Ogrisa in Toneta Volčiča, UJV, republiškega sekretariata za notranje zadeve, planinske enote ter graničarjev v redu potekala. Čeprav so bili pogoji reševanja izredno težki, smo ponesrečene sorazmerno hitro našli. Dragocena je bila pomoč vseh, ki so varovali ljudi, ki so neposredno reševali na plazu. V petek nam je tudi uspelo dokončno razstreliti plazove, ki so nam še grozili. Uspeh je bil popoln. Vojaki in minirer republiškega sekretariata za notranje zadeve so odlično opravili delo.«

V reševalni akciji na Zelenici so sodelovali tudi številni lavinski psi.

»Lavinski psi so iskali v izredno težavnih pogojih,« nadaljuje Marjan Salberger. »Njihovo iskanje sta motila veter in metež, pa tudi plaz je bil debel povprečno od 4 do 5 metrov. Sneg je bil zbit in stisnjen. Lavinski psi so našli ponesrečence, ki niso bili globoko pod snegom in nekaj predmetov. Delo reševalcev je oviral tudi novozapadli sneg.«

Marjan Salberger ugotavlja, da je bila opremljenost reševalcev zadovoljiva. Sicer pa so jim bili vsi, od UJV do JLA, pripravljeni pomagati z delom in manjkajočo opremo.

»Odlučili smo se, da bomo akcijo temeljito analizirali,« pravi vodja reševalne akcije na Zelenici. »Takšno akcijo, ki je potekala v tako težkih pogojih in je bilo treba skrbeti tudi za varnost reševalcev, pa smo ponesrečence kljub temu sorazmerno hitro našli, je treba analizirati. Ocene bomo posredovali tako GRS kot UJV, JLA in republiškem sekretariatu za notranje zadeve.«

J. Košnjek

Sožalje ob nesreči

Globoko nas je pretresla novica o nesreči na Zelenici, ki je terjala življenja štirih učencev in dveh učiteljev Šolskega centra Iskra iz Kranja. Zato prek časopisa izrekamo iskreno sožalje svojem ponesrečenim, kolektivu Šolskega centra Iskra Kranj, Združenemu podjetju Iskra in Iskri-Elektromehaniki iz Kranja.

Kolektiv Časopisnega podjetja Glas Kranj

Priznanja za sodelovanje

Kranj — Konec decembra lani je bil občni zbor tabornikov Kokrškega odreda Kranj, na katerem so med drugim podelili Društvo invalidov Kranj priznanje za uspešno sodelovanje. Društvo invalidov Kranj pa je 16 mladim tabornikom podelilo knjižne nagrade. Mladi taborniki Kokrškega odreda namreč že dve leti obiskujejo težje invalide na domovih in jim ob takšnih obiskih pripravijo kulturni program. Lani so tako obiskali kar 150 invalidov na domu. To je edini primer takšnega sodelovanja med Društvom invalidov in taborniki v Sloveniji in je lahko za zgled tudi drugim društvom in ustanovam.

Za uspešno organiziranje pri nekaterih lanskih akcijah Društva invalidov Kranj pa je Društvo invalidov lani podelilo priznanja tudi temeljni telesnokulturni skupnosti za brezplačno koriščenje pokritega plavalnega bazena v Kranju; občinskemu svetu zveze sindikatov Kranj za pokroviteljstvo nad prireditvijo ob mednarodnem dnevu invalidov v letu 1976; garniziji JLA Stane Žagar v Kranju za sodelovanje pri pripravi kulturnih programov in za uporabo njihovih prostorov; Časopisnemu podjetju Glas Kranj za spremljanje in pravilno obveščanje javnosti, kar je pomemben prispevek pri oblikovanju pravičnega odnosa občanov do invalidnih prebivalcev; Veletrgovini Zivila Kranj za prehrabene pakete, ki so jih podelili članom društva med obiski ob mednarodnem dnevu invalidov; Zavodu invalidskih delavnic Mladi rod Kranj za večkratno pokroviteljstvo nad različnimi akcijami društva predvsem pa za sodelovanje pri plavanju paraplegikov. A. Z.